240. Številka. V Ljubljani, v petek, 18. oktobra 1912. XLV. leto.

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen: celo leto K 24·—, pol leta 12·—, četrt leta 6·—, na mesec 2·—

v upravništvu prejeman: celo leto K 22·—, pol leta 11·—, četrt leta 5·50, na mesec 1·90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), **telefon št. 34.**

Izhaja vsak dan zvečer izvzemši nedelje in praznike.
Inserati veljajo: peterostopna petit vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravništvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.
Posamezna številka velja 10 vinarjev.
Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko: celo leto K 25·—, pol leta 13·—, četrt leta 6·50, na mesec 2·30

za Nemčijo: celo leto K 30·—

za Ameriko in vse druge dežele: celo leto K 35·—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), **Knaflova ulica: št. 5 telefon št. 85**

Zgodovinski dan.

Dunaj, 17. oktobra.

Z današnjim dnem smemo tudi formalno zabeležiti v zgodovinsko knjigo poglavje »balkanska vojska«. Turčija je izročila srbskemu in bolgarskemu poslaniku v Carigradu poverilna pisma ter jima grobo in brez internacijonalne kurtoazije, ki jo varujejo kulturne države tudi v najskrajnejših položajih, zaukazala, da zapustita čimpreje turško ozemlje.

Turčija je s tem sama pretrgala vsako možnost mirne rešitve. Še včeraj so belgrajski in sofijski krogi povdarjali, da hoče Balkanska zveza v interesu miru izpregovoriti v Carigradu še eno besedo. Pripravljal se je ultimatum, ki bi bil Turčiji še v zadnjem trenutku dal 24 ur odloga, da si izbere mir ali vojno.

Turčija ni hotela. Preprečila je namenoma ta mirovni poskus in zagrabila je orožje: krvava igra za srečo in bodočnost krščanskih narodov na Balkanu pričenja.

V tem zgodovinskem trenutku je treba jasno in točno določiti, kdo je kriv tega krvavega klanja, kdo mora prevzeti odgovornost za tisočera uničena življenja, za potoke krvi, ki bodo rosili balkanska bojišča, za neznanska trpljenja in muke, ki bodo zadele človeštvo.

Balkanski poluotok je poslednje torišče, kjer se bojuje boj med zapadno kulturo in islamitskim barbarstvom.

Na tem prostoru se brani otomanski zavojevalni princip proti moderni organizatorični ideji, ki je nujni predpogoj vsakega kulturnega in gospodarskega napredka. Moderna državna ideja, s svojimi obsežnimi občeljudskimi, socijalnimi in civilizatoričnimi nalogami hoče pregnati zanemarjenost in zastarelost turškega režima, ki v toliko stoletjih ni dosegel ničesar v prid splošnemu ljudskemu napredku, temveč je s kruto in nasilno roko držal narode in ljudi, ki so mu bili izročeni, na najnižji stopnji človeškega razvoja.

Že na berolinskem kongresu je Evropa uvidela, da tako ne gre naprej. Predpisala je Turčiji, da uvede v svojih krščanskih provincah reforme, ki bodo zasigurale prebivalstvu vsaj najskromnejši gospodarski in kulturni razvoj. Evropa je hotela dati krščanskim narodom vsaj možnost, da se iz svoje lastne moči razvijejo. Toda ona je le obračala, visoka porta pa je obrnila. Z ono turško indolenco in pasivnostjo, ki se ustavlja vsaki pametni ideji, je vzela berolinske sklepe na znanje, ne da bi količkaj storila za njih izvršitev. Konferenca veleposlanikov, zbranih v Carigradu jo je končno l. 1880. prisilila izdati takozvani reformni zakon; toda samo **izdati** in ne **izvesti.** In tako je šlo naprej, desetletje za desetletjem. Prišel je mürzsteški program in Evropa je izsilila od Turčije vsaj to, da je ta pričela nekoliko skrbeti za varnost imetja in življenja. Macedonska žandarmerija je pričela delovati — toda kmalu ni bilo ničesar več čuti o njenih uspehih. — Pred štirimi leti je postala Turčija konstitucijonalna država. — Mladoturki so proklamirali svobodo in ravnopravnost, v Carigrad so hodile srbske in bolgarske, grške in albanske deputacije, narodi so slavili pobratimije — in že čez leto dni je bila krščanska raja na hujšem kakor prej.

Okoli in okoli Turčije pa so se razvijale krščanske države, nedavno osvobojene, procvitalo je v njih gospodarstvo in kultura in žalostno je zrl srbski in bolgarski turški podanik tja čez mejo na polja in vasi svojih bratov, na mirno in srečno življenje svobodnega srbskega in bolgarskega kmeta.

In kakor napenja oni, ki ga vkleneš v trde verige, napenja vse svoje sile in se brani v divjem obupu, tako je izbruhal obup krščanske raje v neštevilnih atentatih, v dejanjih, ki navidezno niso imela nikakšnega pametnega namena in učinka. Kulturna Evropa je mirno gledala na balkansko žaloigro, vsi apeli so zadevali na trdi kamen status quo principa.

Dokler niso balkanske države pozabile medsebojnih sporov in nasprotstev ter — ustanovile trdne zveze, da prično same velikansko osvobojevalno delo. Jasno so zaklicale Turčiji, da jim ne gre za teritorijalne pridobitve, temveč predvsem za to, omogočiti zasužnjenim bratom svobodni razvoj. Turški odgovor je bil — mobilizacija. Toda visoka porta se je varala, če je mislila, da ustrahuje balkanske sosede . . . Varala se je pa tudi, misleč, da ji Evropa v znamenju status quo principa priskoči na pomoč. V teh kritičnih trenutkih je imela za vse nasvete in svarila gluha ušesa; odklonila je vsako posredovanje in končno briskirala balkansko zvezo z otročjo megalomanijo.

In v prvem veselju nad »srečnim« koncem svoje vojske z Italijo jo je prevzel duh prešernosti in prevzetnosti.

Prekinila je diplomatične stike s Srbijo in Bolgarijo in danes dopoldne so dobili turški voji poveljе, da udarijo na bolgarsko in srbsko armado.

Za barbarstvo in krivico gre Turčija v boj, z njenimi nasprotniki pa koraka pravica in kultura. Zopet gleda Evropa na krvava polja tam na Balkanu, v imenu človečnosti moramo upati, da ga ni naroda, katerega simpatije bi ne bile v taboru združenih krščanskih armad.

Vojna na Balkanu.

Iz črnogorskih uradnih poročil.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Cetinje, 15. oktobra.

Objavljeni so naslednji oficijalni telegrami:

Kruševac, 15. oktobra ob 8. uri 20 min. dopoldne: Včeraj se je izvršila predaja Šipčanika na sledeči način: Komandant in veliko število častnikov je došlo na Ržanički most, kjer jih je čakal prestolonaslednik s štabom in 3—4 bataljoni. Razoroženi zarobljeni bataljoni so se približali s komandantom-polkovnikom in oficirji. Črnogorska godba je svirala turško himno. Prestolonaslednik čestita komandantu in oficirjem, ki se otožni približajo, na junaški brambi. Komandant poda sabljo, ki mu jo prestolonaslednik vrne. Prestolonaslednik se nato razgovarja z zarobljenimi častniki in skrbi za turške vojake.

Podgorica, 15. oktobra ob 9. uri 50 min. dopoldne: Včeraj opoldne se je izvršila predaja Tuzija, ki je bila najpreje javljena prestolonasledniku, ki je bil s štabom na Ržaničkem mostu. Našlo se je mnogo bojnega materijala: 9 topov, 8 mitraljez, 7000 mavzeric, 800 šotorov, mnogo konj, provijanta in municije, za kar se je napravil zapisnik. Ključi so predani našim vojnim oblastim. Zajetnike so povedli snoči v Podgorico, ki je bila vsa na nogah, da jih vidi: preko 5000 zarobljenih Turkov je korakalo po določenih ulicah. Podgorica slavnostno razsvetljena v znak radosti vsled zmage. Med zarobljenimi je 62 oficirjev z enim polkovnikom, komandantom Tuzija. Nocoj okoli ene ponoči se je predal tudi Hum s precejšno posadko, ki so jo odvedli v Podgorico. In tako je do Skadra na tej strani brez turških trdnjav. Radost nepopisna.

Pogreb tabaroškega junaka.

Danes, 15. t. m. ob 5. popoldne se je vršil pogreb podčastnika Lekića iz Danilove bolnišnice, ki je bil pri skrivnem junaškem nočnem navalu Lješnjanov na trdnjavo Tarboš težko ranjen. Mrtvaškega sprevoda se je udeležilo mnogo najodličnejšega cetinjskega občinstva, mnogo članov črnogorskega Rdečega križa in žurnalistov. Zemeljske ostanke pokojnika, oblečenega v vojaško uniformo so v odprti krsti nesli iz mrtvašnice na pokopališče. Ob njegovem grobu je milo plakala zaročenka in tudi v marsikateremu onih, ki so pokojniku izkazali zadnjo čast, se je svetila v očesu solza.

* * *

Turčija napovedala Srbski in Bolgarski vojno.

Iz Carigrada poročajo od včeraj, dne 17. oktobra 1912: **Ob pol 10. dopoldne je izročila porta srbskemu in bolgarskemu poslaniku noto sledeče vsebine:**

Vsled bolgarske in srbske note, ki tvorita vmešavanje v notranje zadeve Turčije ter vsled mobilizacije obeh držav in bojev ob meji, vidi porta, kljub svoji želji ohraniti mir, da je mir med Turčijo, Srbijo in Bolgarsko nemogoč. Porta je sklenila napraviti konec misiji poslanikov Srbske in Bolgarske ter pozivlja oba poslanika, da sprejmeta svoje legitimacije in zapustita kakor hitro je to mogoče z vsem svojim personalom otomansko državo.

Srbski poslanik je že včeraj zapustil Carigrad, bolgarski poslanik pa še ne ve, kdaj bo mogel odpotovati. **Grško poslaništvo še ni dobilo nikakršnega obvestila porte.**

Iz Belgrada poročajo:

Srbska vlada je popoldne poslala srbskemu poslaniku v Carigradu Nenadoviću vojno napoved ter jo naznanila tudi velesilam.

Turčija je tedaj prehitela Srbijo, kar pa je v bistvu precej irelevantno, oziroma more balkanskim državam le koristiti.

Kralj Peter bo izdal danes v **Nišu proklamacijo na srbski narod o potrebi vojne.**

* * *

Proti Skadru!

Črnogorski voji pod poveljništvom prestolonaslednika Danila in južna kolona pod poveljništvom generala Martinovića se bosta najbrže že jutri združili pri Skadru, da naskočita mesto, ki ga brani Esad paša, od dveh strani. Iz Podgorice poročajo, da **bodo Črnogorci poglavitno napadali mesto od severne in vzhodne strani, med tem ko bo zasedel vojni minister Martinović holme južno od Skadra. Črnogorci računajo s krepkim odporom od strani Esad paše. Čete prestolonaslednika so vsled dolgih pohodov in neprestanih bojev utrujene. Tudi so imeli Črnogorci precej izgub, vendar pa vlada med vojaštvom navdušenje in dobro vojno razpoloženje. Kralj Peter in car Ferdinand sta brzojavno čestitala kralju Nikolaju na uspehih njegove vojske. Kralj Peter je brzojavil, da so Srbi ponosni na uspehe svojih junaških bratov. Italijanska kraljica je v dolgi brzojavki čestitala svojemu očetu. Obenem mu je naznanila, da je Italija že odposlala sanitetni materijal.**

Preteklo noč je dospelo v Podgorico 250 vjetnikov iz Gusinja. Včeraj so Črnogorci vjeli 82 bašibozukov in jih pripeljali v Podgorico.

Čez London prihaja iz Podgorice poročilo, da **stoje Črnogorci samo malo kilometrov oddaljeni od Skadra. Pri Tarabošu so imeli Črnogorci baje kakih 700 mrtvih in ranjenih.**

LISTEK.

Sapho.

Slike iz pariškega življenja.

Francoski spisal Alphonse Daudet.
Prevel Oton Župančič.

(Dalje.)

Skrb za hišo je popolnoma prepustila kmečki gospodinji, in kadar je zvečer premišljala, kaj je počela čez dan, da bi pripovedovala Jeanu, ni našla drugega nego obisk pri Olimpiji, klepet preko ograje, in cigarete, cele kupe cigaret, katerih ostanki so bili razmetani po marmorju pred kaminom. Šest ura že... Toliko da se je utegnila preobleči, zatekniti cvetico za pas, da mu pojde po zeleni poti nasproti...

Ko pa so prišle megle, jesensko deževje in se je zgodaj jelo mračiti, je imela vse polno izgovorov, da ji ni bilo treba iz hiše; in mnogokrat jo je presenetil, kadar se je vrnil domov, v beli ohlapno nagubani volneni srajci, ki si jo je oblačila zjutraj, lase za silo na teme zdrgnjene, kakor si jih je imela spete, ko je odhajal. Njemu se je zdela taka očarljiva, ker ji je ostal tilnik mlad, negovana polt zapeljiva, vedno pripravljena za ljubkovanje. Vendar mu je bilo to njeno mehkužje dosadno, ga je plašilo kakor preteča nevarnost.

On sam, ko se je bil vrgel z vso vnemo na delo, da bi nekoliko zvišal svoje prejemke, ne da bi se moral obračati v Castelet, in je prebil po cele noči nad načrti, slikami artilerijskega orožja, voz za streljivo, novih modelov za puške, ki jih je risal na Hettémov račun, je kar naenkrat začutil, kako ga prevzema medloba življenja na kmetih in v samoti, ki se ji morajo ukloniti tudi najkrepkejši in najpodvzetnejši duhovi, in za katero je nosil on že od mladih nog, ker je bil preživel svoja otroška leta v odljudnem zakotju, v svojem srcu pogubno kal.

K temu je pripomogla tudi materijalnost njiju sosedov, ki sta se je ob neprestanem letanju od hiše do hiše tudi ona nalezla, kakor sta se navzela nekoliko njune moralne propalosti in grozanske ješčosti, tako da sta prišla še Gaussin in njegova ljubimka do tega, da sta z veliko resnobo pretresala prašanje, kako in kaj bosta jedla in kedaj hodila spat. Cezar jima je poslal sodček svojega »žabjega vina«, in celo nedeljo sta izgubila s prelivanjem v steklenice; skozi odprta vrata je sijalo v klet pozno jesensko solnce in sinje nebo, po katerem so se spreletavali rožnati oblački, rožnati kakor resa na gori. Sedaj ni bil več daleč čas cokelj, s slamo nažokanih, čas skupnega dremuckanja pred kaminom, v katerem prasketajo panjači. Na srečo sta dobila še drugo razzvedrilo.

Nekega večera jo najde zelo vznemirjeno. Olimpija ji je bila pravila zgodbo ubogega otročička, ki je živel v Morvanu pri svoji stari materi. Oče in mati, ki imata tesno trgovino v Parizu, nista že par mesecev pisala niti poslala denarja. Ko je stara mati nenadoma umrla, so vzeli malčka čolnarji in so ga peljali po vodnem kanalu v Pariz, da bi ga izročili staršem; a nikjer nikogar. Skladišča zaprta, mati ušla s svojim ljubčkom, oče, pijanec — prišel na kant, izginil... Res, prav čedno, v teh legitimnih zakonih!... In sedaj, glej, ta mali šestletni sirotek, srčkan fantek, brez kruha, brez obleke na cesti.

Tako ji je seglo do srca, da so jo solze oblile; potem pa kar ná:

»Če bi ga vzela midva... Hočeš?«

»Ali se ti meša?«

»Zakaj?...« In prav od blizu, vsa priliznjena: »Saj veš, kako srčno sem si želela otroka od tebe; tega-le bi vzgajala, učila. Taki-le malčki, ki jih kje pobereš, se ti kaj hitro srcu prirasto, kakor da so tvoji...«

Opozarjala ga je tudi, kako razvedrilo bo to nji, ki mora biti po ves dan sama in se ubijati z grdimi mislimi, ki ji silijo v glavo. Otrok, to je angel - varih. In ko je videla, da se boji stroškov: »To pa res ni na svetu nič, stroški . . . Premisli no, šest let mu je! . . . Oblačili ga bomo s tem, kar boš ti že obnosil . . . Olimpija, ki te reči razume, mi je zagotavljala, da tega niti zapazila ne bova.«

»Naj ga pa ona vzame!« je menil Jean, slabe volje, kakor mož, ki čuti, da ga bo premagala njegova lastna slabost. Vendar se je še upiral, z zadnjim, odločilnim razlogom: »In kadar ne bo več mene? . . .« Poredkoma je omenil svoj odhod, da ne bi žalostil Fani, mislil pa je nanj, da se je tolažil radi slabega gospodarstva in zatiral v sebi žalostno izpoved de Potterjevo. »Kakšne homatije potem s tem otrokom, kakšno breme bi si naložila ti za bodočnost! . . .«

Fani so se oči skalile:

»Motiš se, dragi moj, potem bi imela vsaj koga, da bi govorila z njim o tebi; imela bi tolažbo in tudi odgovornost, ki bi mi dajala moči za delo, veselje do življenja . . .«

Trenotek je premišljal, videl kako je sama samcata v tej prazni hiši:

»In kje je mali?«

»V Bas-Mendonu, pri čolnarju, ki ga je vzel za par dni k sebi . . . In potem — sirotišnica, zavetišče za reveže . . .«

»No, pa pojdi ponj, če ti je toliko do tega . . .«

Skočila mu je okoli vratu, in ves večer je bila vesela kakor dete, igrala je, pela, srečna, razposajena, vsa izpremenjena. Drugi dan v železniškem vozu je pravil Jean o tej odločitvi debelemu Hetémi, ki je očividno že poznal to zadevo, a se ni maral vtikati vanjo. Zleknjen v svojem kotu in zatopljen v svoj »Petit Journal«, je jecljal v brado:

»Da, da, vem . . . to so ženske . . . mene to vse skupaj nič ne briga . . .« Potem je pomolil glavo iznad razganjenega časopisa: »Vaša žena se mi zdi jako romantična.«

Romantična ali ne romantična, zvečer je bila vsa pobita, na kolenih, s krožnikom juhe v roki, ter je izkušala vdomačiti malega morvanskega paglavca, ki je stal v odklanjajoči pozi, s povešano glavo, debelo glavo s predivnatimi lasmi in se je odločno branil govoriti, jesti, celo obraz pokazati, in je ponavljal in ponavljal z davečim se, enakomernim glasom:

»Menino videl, Menino videl.«

»Menina, to je, mislim, njegova stara mati . . . Že dve uri ne spravim iz njega druge besede.«

Sedaj ga je hotel še Jean pripraviti do tega, da bi povžil svojo juho, a tudi brez uspeha. In tako sta klečala oba, ona s krožnikom, on z žlico v roki, kakor pred bolnim jančkom, in mu na vse pretege z milimi besedami vzpodbujala, da bi ga pregovorila.

»Sediva za mizo, nemara se naju boji; ko ga ne bova več gledala, bo jedel . . .«

On pa, ves prepaden, se ni genil in je venomer, kakor majhen divjak, godel svojo tožbo: »Menino videl,« ki jima je trgala srce, dokler ni stoje, naslonjen na bufet, zaspal, in tako trdno, da sta ga slekla, položila v neprilično kmečko zibelko, izposojeno pri sosedu, pa ni niti za trenotek oči odprl.

(Dalje prihodnjič.)

O razmerah v turških bolnišnicah poročajo, da so popolnoma nevzdržljive in da se dogajajo tam grozoviti prizori.

* * *

Turčija se tolaži.

Turški listi v Carigradu skušajo pomiriti razburjeno ljudstvo s tem, da prinašajo s črnogorskih bojišč deloma izmišljena poročila. Tako pravi »Sabah«, da so Turki vzeli Črnogorcem en top in municijo. Pri Prištini je slišati grmenje topov. »Jeni Gazetta« pravi, da **se pripravlja** velika zmaga nad Črnogorci. Turki so baje pognali Črnogorce tudi iz okolice Akove.

»Agence Havas« poroča **iz Carigrada, da je Isa Boljetinac vdrl v Srbijo. V Carigradu govore, da so Turki premagali Črnogorce v hudi bitki pri Podgorici ter zaplenili tudi več topov.**

* * *

Prodiranje turške armade.

»Agence Havas« poroča iz Carigrada, da je **porta zapovedala otomanskim armadam ob srbski in bolgarski meji, da naj pričneta prodirati proti Srbiji in Bolgarski. Policija je dobila nalog, da naj ukrene potrebno proti srbskim in bolgarskim podanikom.**

* * *

Ob bolgarsko - turški meji.

Iz Carigrada poročajo, da so Bolgari v zadnjih dneh desetkrat napadli turške obmejne straže. Dne 13. t. m. so bolgarski četaši napadli Djehanije in Breze v sandžaku Dromi, dne 14. t. m. so napadli Tutusuz, toda so jih Turki pognali nazaj. Dne 15. so bolgarski četaši napadli Kartbunar.

* * *

Ob srbsko - turški meji.

»Pester Lloyd« poroča iz Belgrada, da se je tam raznesla vest o novih vpadih Turkov na srbsko ozemlje. **Res je prišlo do resnega spopada med srbskimi vojaki in Albanci pri Prepolcu in Mardari. Tudi srbska artilerija je segla v boj. Srbi so imeli baje 10 mrtvih in 40 ranjenih, na strani Albancev pa je bilo 200 mrtvih.** Privatna vest pravi, **da se je vršil pri Prepolcu boj med Albanci in srbsko vojsko. Drugo jutro se je boj nadaljeval.**

Tudi oficijalna poročila potrjujejo vesti o teh bojih, pravijo pa, **da so se boji vršili z regularnim turškim vojaštvom. Srbski vojski se je posrečilo Turke pognati čez mejo.**

* * *

Turčija.

Iz Bukarešta poročajo: Iz zanesljivega vira se sliši, da je na krovu romunskega parnika »Kralj Karel«, ki je predvčerajšnjim odplul iz Konstance v Carigrad, 70 milijonov mark. Ta vsota je bila za časa vladanja prejšnjega sultana, Abdul Hamida, v Nemčiji deponirana in namenjena izključno v vojne svrhe. Zdaj je Nemčija ugodila in izročila turški vladi ta vojni sklad.

Včeraj so v Carigradu izdali odredbo, v kateri se pozivlje policija, naj izvrši vse potrebne odredbe proti Srbom in Bolgarom, ki žive v Carigradu. V tej odredbi se ne govori o grških podanikih. Tudi v povelju, izdanem na armado, ni govora o grški meji.

Turški prestolonaslednik, princ Jussuf Izzedin, se je vrnil v Carigrad. Ko je stopil z ladje, je padel v vodo, vendar so ga pa takoj potegnili iz vode.

Mornariški minister, brigadni general Mahmud Mukhtar paša, ki je prevzel poveljništvo nad divizijo v Kirkilissi, je baje že odpotoval. Minister za javne zgradbe Salih-paša bo interimistično vodil mornariško ministrstvo.

V uradnem komunikeju turške vlade dementirajo poročilo nekaterih listov, da je zadnji ministrski svet sklenil v slučaju vojne proklamirati moratorij. Carigradski finančni krogi ne smatrajo te odredbe za potrebne.

V Štambulu so prijeli baje dva bolgarska častnika in bivšega lekarnarja v palači za milico. Osumljeni so špijonaže. Deset bogarskih uskokov so kot špione prepeljali iz Jedrenja v Carigrad ter jih izgnali v Sivo.

* * *

Bolgarska.

»Neues Wiener Tagblatt« iz Sofije poroča, da se je bolgarski polkovnik Cenderov, ki se je po izgonu kneza Aleksandra Batenberškega izselil, vrnil iz Petrograda in prevzame poveljništvo nad prostovoljci. Bivši minister Genadijev je že pred par dnevi odpotoval kot prostovoljec na Južno Bolgarsko. Zbornični predsednik Danev je izjavil, da postopa Italija napram Bolgarski korektno. Če bi se začela akcija balkanskih držav že pred šestimi meseci, bi Turčija že tedaj sklenila mir z Italijo.

Štab prve bolgarske armade pod generalom Kutinćevom je odpotoval k bolgarski armadi. Poveljnik druge armade je general Ivanov, poveljnik tretje armade pa general Dimitrijev. Na strani carjevi stoji general Savov. Pravi šef generalnega štaba je general Hajčev, ki ga smatrajo za mirnega in previdnega strokovnjaka.

* * *

Srbija.

Iz Belgrada poročajo: Položaj postaja vsako uro bolj kritičen in balkanski kabineti delajo na vse kriplje. Srbski ministrski predsednik Pasić je izjavil, da je razvoj nadaljnih dogodkov odvisen le še od poročil iz Sofije in iz Aten, kajti **balkanske države hočejo v vsakem oziru enotno postopati, ker imajo vsi enega sovražnika, Turka, in zasledujejo vsi en cilj,** to je osvoboditev od turškega gospodstva.

Za nobeno ceno se ne da Srbija izzvati od turških provokacij in noče vprizoriti nobene vojne akcije ob meji, dokler ni formalno napovedana vojna. Sicer je to vedno težje, kajti poročila, da so Turki prodrli pri Merdari se potrjujejo, kljub temu pa hoče ostati Srbija mirna, dokler ni napovedana vojna. Iz Belgrada so došla poročila, da je odpotoval snoči srbski kralj Peter v Niš, kraljevski dvor pa se je preselil v Kragujevac. Danes zjutraj pa je odpotoval v Niš tudi prestolonaslednik s svojim štabom. Srbija je v zadnjem času odredila nekaj izprememb tudi v diplomatični službi. Med drugim je **dobil včeraj srbski poslanik na Dunaju Simić ukaz, da mora nemudoma odpotovati v Rim.** Dalje je odredila srbska vlada, da ustavi izplačevanje vseh državnih ustanov za srbske dijake, ki študirajo v inozemstvu.

Srbska, bolgarska, črnogorska in tudi turška vlada so se obrnili na avstrijsko družbo za zgradbo letalnih strojev zaradi dobave novih aeroplanov. Bolgarska vojna uprava je že naročila 8 letalnih strojev.

* * *

Grška.

Grška energično vztraja pri svojih zahtevah napram Turčiji. Ker ni gotovo, če je bila zadnja grška nota izročena porti, je grško poslaništvo to noto notificiralo velesilam. Grška nota je identična z notama Srbije in Bolgarske. Iz Aten so došle vesti, **da so se včeraj opoldne začele sovražnosti med Grško in Turčijo. Turški poslanik je odpotoval včeraj s svojim osobjem iz Aten. Varstvo grških interesov v Turčiji prevzameta Francija in Rusija, varstvo turških interesov na Balkanu pa Nemčija.**

Na grškem vlada med celim narodom veliko navdušenje za vojno proti Turčinu. Za vojno vneti so tudi duhovniki, pri čemer ni izvzeta višja duhovščina. Tako poročajo iz Aten, da je škof v Trikali, v mestu, ne daleč od turške meje, zbral močno legijo, ki jo tvorijo duhovniki njegove škofije. Ta legija gre v boj proti Turkom pod poveljstvom škofa samega. Ta korak trikalskega škofa je vzbudil med ostalo grško duhovščino veliko pozornost in najnovejše vesti poročajo, da so začeli duhovniki po celi Grški posnemati trikalskega škofa in njegovo duhovščino. Zanimanje za vojno proti Turkom in navdušenje je prevelo tudi Grke v Turčiji. Neprestano prihajajo v Atene turški ubežniki Grki, ki prestopajo v grško armado, ker se nočejo bojevati za Turčijo proti svojim bratom. Ti ubežniki so večinoma mladi, krepki ljudje in grško ljudstvo jih povsod živahno pozdravlja in izdatno podpira.

V Brajli govore, da je turška vlada vsled posredovanja velevlasti sklenila, spustiti v carigrajskem pristanišču usidrane grške parnike s tujim blagom skozi morsko ožino. Do tega sklepa je prišlo predvsem vsled intervencije ruske vlade, ker ima Rusija na teh ladjah žita za kakih petdeset milijonov frankov. Grški parniki pa, ki so še v romunskih pristaniščih, ne bodo smeli več pasirati ožine.

* * *

Kreta.

Glede Krete poročajo iz Londona, da namerava angleška vlada sporazumno z ostalimi velesilami definitivno rešitev krečanskega vprašanja odložiti do konca balkanske vojne. To poročilo je jako značilno za Anglijo in druge velesile. Najnovejše izjave Venizelosa v grškem parlamentu glede Krete ne smatrajo velesile za toliko važne, da bi morale velesile takoj intervenirati. Vojaška intervencija velesil bi bila samo takrat umestna, če bi nastali na Kreti res veliki in resni nemiri. Dokler pa Krečani tako mirno manifestirajo, je vojaška intervencija velesil neumestna. Krečansko vprašanje ostane torej v ozadju, najpreje mora biti po mnenju velesil rešeno balkansko vprašanje. Takrat šele pride krečansko vprašanje na dnevni red eventualne evropske konference. Turčija seveda s tem ni zadovoljna. Razširile so se vesti, ki so oficijalne, da izroče turški zastopniki angleški, francoski in ruski vladi noto, v kateri Turčija energično protestira proti temu, da bi se dopustili krečanski poslanci v grški parlament. Turčija očita v tej noti, da so velesile glede tega vprašanja odnehale od zahtev, kajti pred izbruhom balkanske vojne tega velesile niso pripustile. Krečani so navdušeni za vojno, oprostiti se hočejo turškega jarma. Včeraj so poslali 3 stotnije vojakov v Atene, 100 prostovoljcev pa se je odpeljalo v Makedonijo.

»Vossische Zeitung« poroča iz Pariza: Sedaj se vrše med velesilami pogajanja glede stališča velesil **zaradi Krete.** Za trenutek se je pojavilo mnenje, da je **treba Kreto blokirati, to namero pa so takoj zopet opustili, ker bi bilo za to treba 16 vojnih ladij. Sedaj hočejo poslati v krečanske vode po eno angleško in eno francosko, eventualno tudi eno italijansko vojno ladjo.** Te vojne ladje pač ne bodo mogle preprečiti, da bi se odpeljali kretski prostovoljci na Grško, **teoretično pa bo vzdržana sultanova suvereniteta nad otokom.**

Pariški »Temps« prinaša brzojavko svojega dunajskega poročevalca, glasom katere se je **angleški poslanik na Dunaju oficijalno izrazil, da hoče Angleška zasesti Kreto.**

* * *

Romunska.

Romunski minister za zunanja dela je dobil včeraj dopoldne brzojavko romunskega poslanika v Sofiji, da je romunski parnik »Princezinja Marija« odplul s turšimi begunci na krovu iz Varne v Konstanco. Bolgarski uradni krogi izjavljajo, da je zadržal parnik pristaniški kapitan, ki ima za sedanje čase sicer stroge ukaze, ki jih je pa v tem slučaju nepravilno tolmačil.

* * *

Ruska.

Turški poslanik v Petrogradu energično dementira vest iz Petrograda, da bi Rusija koncentrirala mnogo vojaštva na svoji turški meji.

* * *

Velesile in vojna.

Proti specijalnemu poročevalcu »Pester Lloyda« se je baje izrazil avstro-ogrski poslanik Ugron v Belgradu: Sedaj je izginilo vsako upanje na mir. Sedaj molči diplomacija in govore topovi. Evropa bo pač morala v prvem času pustiti dogodkom na Balkanu svoj potek in šele pozneje bo mogla poseči vmes, kadar bo prišel čas. **Lahko izjavim, da je dosedaj ruska diplomacija postopala najbolj korektno in lojalno skupaj z Avstro-Ogrsko.**

Iz Berolina poročajo, da je **vest** nekaterih listov glasom katere bi se bile Rusija in Avstro-Ogrska sporazumeli, **da sme Avstrija zasesti Sandžak, kakor hitro prodro v Sandžak srbski ali črnogorski vojaki, očitna neresnica. Tudi je najbrže neresnična vest, da se sestaneta cesar Franc Josip in ruski car, dasiravno je razmerje med ruskim in avstrijskim dvorom najboljše.**

Pri Poincaréju se je vršil včeraj razgovor poslanikov, med njimi tudi avstro-ogrskega in ruskega, ter so bili vsi edini v tem, **da je treba vzdržati zvezo med velesilami, da pa sedaj o kakem posredovanju ni govora. Šele ko bo končana prva odločilna bitka ter bo mogoče spoznati, na katero stran se nagiba zmaga, bo čas, da posežejo velesile vmes.**

Iz Pariza poročajo, **da je baje Srbija obljubila Rusiji, da ne bo prodrla v sandžak novopazarski, francoska vlada se sedaj trudi doseči, če bi Srbija vendar bila primorana prestopiti meje Sandžaka, da Avstro-Ogrska ne izvaja iz tega med vojno nikakršnih konsekvenc.** Obljuba Srbije, da trajno ne bo zasedla Sandžaka, ostane veljavna in prevzameta za to garancijo Francoska in Rusija.

Kakor zatrjujejo dobro podučeni krogi, doslej še nikdo ni Avstro-Ogrski predlagal, da naj ne izvaja nikakršnih konsekvenc, če bi Srbija med vojno vendar prodrla v Sandžak. Diplomatičnim krogom se zdi verjetno, da je Srbija kaj takega obljubila Rusiji in da ima Francoska svoje posebne namene pri tej obljubi. Vse velesile se sedaj po izbruhu vojne trudijo, **da bi ohranile mir v Evropi in v tem zmislu se je izrazil tudi grof Berchtold v delegacijah, ki je izjavil, da je politika Avstro-Ogrske povsem mirna, pač pa z dostavkom, da bo Avstrija vedela varovati v slučaju potrebe svoje vitalne interese.**

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 17. oktobra.

Tako kratke javne seje občinskega sveta še ni bilo pod županovanjem župana dr. Tavčarja, kakršna je bila včerajšnja, toda to večidel vsled lekcije, ki so jo dobili v zadnji seji klerikalci. Klopi S. L. S. so bile precej zapuščene, dasiravno klerikalni občinski svetovalci niso čutili potrebe, da bi svojo odsotnost vsaj upravičili.

Točno ob 6. uri je otvoril župan dr. Ivan Tavčar sejo, konstatiral sklepčnost ter imenoval za overovatelja zapisnika gg. občinska svetnika Pavšeka in Štruklja.

Svojo odsotnost so opravičili gg. občinski svetniki Kos, Lilleg in Kristan.

Župan dr. Ivan Tavčar nato naznani, da je med tem umrl občinski svetnik

Štefan Lapajne,

ki ga priporoča občinskemu svetu v blag spomin ter je župan v imenu občinskega sveta že izrekel rodbini svoje sožalje. Blag mu spomin! Občinski svetniki se v znak sožalja dvignejo s sedežev.

»K. k. Gesellschaft der Musikfreunde« na Dunaju je poslala dopis, v katerem naznanja stoletnico svojega obstanka ter vabi na svojo stoletnico 30. novembra 1912. Spored je razgrnjen v registraturi.

Ker ni ugovora se nato zapisnika zadnjih dveh sej odobri.

Nato poroča v imenu stavbnega odseka občinski svetnik g. Štembovo dopisu stavbnega podjetja »Alpenländische Baugesellschaft« glede neke izpremembe pri izvršitvi obrežnih zidov ob bregovih regulirane Ljubljanice. »Alpenländische Baugesellschaft« namreč priporoča drugačne oporne zidave, kakor so bile prvotno določene ob bregovih Ljubljanice in sicer priporoča oporne zidove iz železo - betona. Oblika naj bi bila pravokotna in naj bi segali oporni zidovi globoko v strugo Ljubljanice ter bi bilo vsled tega mogoče ohraniti sedanje keje dokler ne bi bili oporni zidovi popolnoma dovršeni, kar bi celo mnogo pripomoglo k varnosti. Istotako bi se pritisk zmanjšal za približno $^2/_3$ ter bi se cena teh opornih zidov znižala za kakih 10.000 K, če se pa uresniči, da je profil nezadosten, bi znašala diferenca v ceni 148.000 K. Tvrdka se hoče ozirati tudi na zunanje lice opornih zidov in zlasti na keje ter hoče posebno pozornost posvečati raznim portalom. Odpadli bi tudi granitni kvadri za ograjo, kar bi znašalo prihranek 119.000 K. Stavbni odsek je sklenil v principu priporočati, da privoli mestna občina v izpremembo načrta opornih zidov le pod sledečimi pogoji:

1. da prevzame stavbno vodstvo odgovornost, da bodo imeli ti odporni zidovi enako odpornost, kakor prvotno sklenjeni;
2. da se podaljšajo keji, če bi bil kak prihranek in
3. da se detajlna izvršitev šele tedaj dovoli, ko vodstvo sub 1. stavljene pogoje garantira.

Župan odredi glasovanje o 1. točki, ki je bila soglasno sprejeta, glasovanje o ostalih dveh točkah pa odstavi z dnevnega reda, da se o njih še nadalje pouči.

Isti poročevalec poroča nato o prošnji Frana Martinca za razdelitev parcel št. 23/1, 23/22 in 25/13 kat. občine. Karlovsko predmestje »Na prulah« na stavbišča, ki se odobri.

V imenu finančnega odseka poroča nato občinski svetnik g. **Mally o računskem sklepu mestnega zaklada za leto 1911.** Ker mestni občinski svet v času medvladja ni imel nikakega vpliva na lanskoletno poslovanje, naj se računski sklep odobri.

Klerikalci morajo vsakokrat sami sebe blamirati.

Oglasi se k debati občinski svetnik g. Kregar ter pravi, da bodo pristaši S. L. S. glasovali proti predlogu, ker so dobili pri **površnem vpogledu** (računski sklepi so bili dostavljeni občinskim svetnikom že pred več kakor dvema mesecema) prepričanje, da so nepopolni in si niso mogli vstvariti jasne sodbe. Zato izrekajo klerikalci tudi **nezaupanje v sedanjo mestno upravo.** (Op. Ker so računski sklepi bili napravljeni **še pod vladnim komisarjem.)**

Ta protest kaže jasno nivo klerikalnih občinskih svetnikov, ki hočejo kovati iz vsega, kar jim pride pod roke, kapital proti narodno-napredni stranki, pa če se sami še tako blamirajo.

Občinski svetnik Pammer izjavlja, da bodo Nemci glasovali za odobritev, ker občinski zastop takrat ni imel vpliva na upravo, pač pa želi, da se vpostavijo v proračun in v zaključke pri realitetah tudi lanskoletne vrednosti zlasti glede realitete Turen in »Tivoli«.

Župan izjavi, da se bo na to željo oziral. Poročilo je bilo nato sprejeto.

Sprejeta so bila nato tudi poročila o računskem sklepu mestnega ubožnega zaklada za 1911, zaklada meščanske imovine in splošnega ustanovnega zaklada za 1911.

O prošnji pripravljalnega odbora za splošno razstavo obrtnih vajenških del za podporo 400 K poroča obč. svetnik Milohnoja ter se prošnji ugodi.

Samostalni predlog giedc zgradbe II. mestne ljudske kopelji poleg mestne elektrarne odkaže župan finančnemu odseku.

Občinski svetnik g. Štefe želi pravilne slovenščine na tablah v raznih parkih ter mu župan pritrdi, da je njegova zahteva upravičena ter da hoče poskrbeti za vse, da bodo napisi na teh tablah v dobri slovenščini.

Nato zaključi župan javno sejo ter otvori

tajno sejo.

O prošnjah o podpori iz mestnega vseučiliškega zaklada je poročal občinski svetnik Milohnoja. V imenu finančnega odseka je predlagal, naj se podeli prositeljem dr. M. Rostoharju, dr. B. Zarniku in dr. Nachtigallu podpora po 2000 K za dve leti, **po preteku te dobe pa se naj podpora ne podeli nikomur tako dolgo, dokler glavnica zopet ne narase na 50.000 kron.**

V imenu Nemcev se je izrekel proti podporam občinski svetnik Pammer, češ da je vseučiliški zaklad smatrati kot ustanovo, vsled česar občinski svet nima pravice razpolagati s tem zakladom. Ko je župan pojasnil, da vseučiliški zaklad ni nobena ustanova in da lahko ž njim razpolaga občinski svet, je občinski svetnik Štefe predlagal ločeno glasovanje glede posamnih prosilcev, nakar se je predlog glede dr. B. Zarnika sprejel soglasno, glede dr. Rostoharja in dr. Nachtigalla pa z večino.

O prošnji učitelja mestnega dekliškega liceja A. Siča je poročal občinski svetnik I. Reisner ter predlagal, da se mu že z magistratnim sklepom iz leta 1911. dovoljena suplementna doklada do viška prejemkov licejskega učitelja stalno prizna. Predlog je bil sprejet.

Prošnji učiteljstva mestnega dekliškega liceja za zvišanje aktivitne doklade se je po referatu občinskega svetnika Milohnoje ugodilo.

Prošnji gasilne straže v Mestnem domu za podporo in vdove detektiva Šubra za zvišanje vdovnine ste bili na predlog istega referata odklonjeni.

O prošnji učiteljev z izpitom za meščanske šole za personalno doklado je poročal občinski svetnik Mally ter predlagal, naj se jim dovoli personalna doklada v znesku 200 K, izplačljiva koncem I. in II. tečaja. Občinski svetnik Jeglič se je pritoževal, da stvar ni bila pred šolskim odsekom ter predlagal, da se personalne doklade dovole vsemu učiteljskemu osobju, ki poučuje v višjih razredih.

Župan je konstatiral, da je o stvari šolski odsek že zdravna razpravljal, Jegličev nasvet pa je brezpredmeten, ker je v tem oziru že itak stavil poseben predlog občinski svetnik Likozar. Odsekov predlog je bil sprejet.

Po referatu občinskega svetnika I. Štembova se je sklenilo stavbno vodstvo pri zgradbi kanalov poveriti stavbnemu nadkomisarju M. Prelovšku ter le-temu priznati mesečne doklade 200 K, njemu prideljenemu uradniku, komisarju V. Zupancu 150 K in risarju 80 K.

Nadkomisarju M. Prelovšku se za nadziranje zgradbe kanalov v zvezi s poglobljevanjem Ljubljančine struge prizna mesečna doklada v znesku 100 kron.

Po poročilu občinskega svetnika dr. Novaka sta bila magistratna uradnika M. Verovšek in R. Boltavzar pomaknjena iz XI. in X. činovni razred.

Prošnji mestnega vrtnarja Hejnica za prejemanje stelje iz mestnih drevoredov se je ugodilo.

Po poročilu občinskega svetnika Franchettija se je podelila Avgustu Erzinu koncesija za posredovanje nakupa zemljišč, hiš itd. odklonila pa koncesija za posredovanje posojil; nadalje je občinski svet dovolil: Ant. Novaku koncesijo za gostilno, Al. Golobiču koncesijo za fijakerstvo, Fr. Igliču in Ivanu Prazniku koncesijo za prodajo šolskih knjig itd., I. Dolgosu razširjeno koncesijo, M. Rusovi prenos koncesije za eno leto, Urši Klančarjevi prenos koncesije in Viktorju Sedeju gostilničarsko koncesijo. Prošnja Blaža Steleta za podelitev gostilničarske koncesije se je odklonila.

S tem je bil dnevni red izčrpan in gosp. župan je ob $^1/_4$ na 8. zvečer zaključil sejo.

Štajersko.

Društvene novice. Iz Ptuja. V nedeljo dne 27. t. m. se vprizori v našem Narodnem domu splošno znana in zelo priljubljena ljudska igra »Brat Martin«, ki je še povsod žela največje uspehe. Želeti je torej, da si jo vse naše slovensko čuteče občinstvo ogleda. S to predstavo prične

letošnja gledališka sezona, od katere si mnogo obetamo. — Iz Št. Pavla pri Preboldu. Tukajšnji »Sokol« ima svoj občni zbor v nedeljo dne 20. oktobra ob 3. popoldne pri Fr. Vedeniku. Potrebna polnoštevilna udeležba. — Iz Hrastnika. Narodna čitalnica vabi na svoj letni občni zbor, ki se vrši dne 20. t. m. ob 4. popoldne v društveni sobi. Pristop imajo tudi nečlani. — Iz Št. Petra v Savinski dolini. Šentpeterska požarna bramba se iskreno zahvaljuje vsem prijateljem in podpornikom, kateri so pripomogli, da se je njena veselica tako krasno obnesla. — Iz Gradca. Slovensko podporno in izobraževalno društvo »Domovina« priredi v nedeljo dne 20. oktobra v gostilni Glanzer, Klostergasse 5 (Zur Weinhecke), svojo vinsko trgatev. Spored: tamburanje, petje in ples.

Drobne novice. Iz Gradca poročajo: 7 zastopnikov trgovine in obrti je ustanovilo v novem graškem mestnem svetu poseben klub, kateremu načelujeta deželni poslanec Krebs in Welisch. Nemški nacijonalci niso seveda nič kaj veseli tega separatizma v svoji že itak slabotni večini. — Iz Gomilskega. Dne 13. oktobra so našli v Volski mrtvo deklo Marijo Ribič. Služila je v gradu Štrosneku in bila noseča. Ali gre za samomor ali zločin, bo dognala preiskava. — Iz Gradca poročajo, da se je državni poslanec Malik poravnal z Ornigom in dr. Plahkim iz Ptuja v znanih častnih zadevah, o katerih bi se imelo še razpravljati pred sodiščem v Mariboru in Gradcu. Najbolj veseli bodo te poravnave famozni nemškonacijonalni sodniki na Spod. Štajerskem.

Iz Št. Janža na Dr. p. nam poročajo: Tu so priredili klerikalci minulo nedeljo shod, na katerem je »govoril« gosp. državni poslanec Miha Brenčič. V svojem govoru si je krepko privoščil dr. Ploja, dr. Jurtela in celo — lastne volilce. Napadel je namreč domačega župana in občinske odbornike, ki so ga razun ene izjeme vsi — volili! Neumestni napadi in dolgovezno klepetanje o rečeh, ki jih niti ne razume, to je vse pozitivno delo poslanca Mihe iz Spuhlje!

Iz Maribora nam pišejo: Tudi »Straža« je registrirala proročila graških listov o pogajanjih za delazmožnost štajerskega deželnega zbora in dostavila: »V kolikor izvemo mi iz krogov naših poslancev, poročilo (graških listov) ni popolnoma resnično, ker se bodo pogajanja še nadaljevala. Poročilo je izšlo menda iz vladnih krogov, ker vlada s svojim pasivnim stališčem precej ovira napredek sedanjih pogajanj.« Kdor pozna domišljavost in ošabnost Korošec-Verstovšekove klike, ki bi rada edina zapovedovala celemu Štajerskemu, se bo nad tonom v teh stavkov začudil. Dosedaj še ni bilo nič čutiti iz javnega govorenja klerikalcev, da bi vendar utegnil priti tudi — polom. Gosp. dež. odbornik Robič je prinesel menda zadnjo nedeljo slabe novice v Maribor.

Koroško.

V Št. Vidu ob Glini se je ustrelil 40letni posestnik in trgovec klobučar Josip Ditner. Samomor je izvršil vsled neozdravljive bolezni v grlu.

Zastrupila se je v neki celovški gostilni 25letna služkinja Marija Schretnerjeva iz Beljaka. Samomor je izvršila vsled nesrečne ljubezni in zaradi brezposelnosti. Odpeljali so jo v brezupnem stanju v bolnico.

Izgubil se je v Volšperku 60letni pomočnik, izdelovalec krtač, Franc Cerar, rojen Ljubljančan. Mož je šel na semenj, vzel s sabo vse prihranke in se ni vrnil. Sumijo, da je moža kdo kam zvabil in oropal in pobil.

Primorsko.

Poskušen umor iz maščevalnosti. Včeraj zjutraj ob 7. je napadel na trgu Dante v Trstu dninar Artur Hrabec iz Velinja pisarja neke špedicijske trvdke Karla Kohačeka. Po kratkem prerekanju je potegnil samokres in ustrelil trikrat nanj. Ena krogla je zadela Kohačeka v prsi in bila bi smrtna, da jo ni oslabila debela listnica, ki jo je imel Kohaček v notranjem žepu. Hrabca so aretirali. Priznal je, da je imel namen Kohača umoriti, češ, da ga ta vedno preganja.

Ukradeno denarno pismo. Iz Poreča poročajo, da so pri predaji pošte na parniku »Arsa« pogrešili denarno pismo, naslovljeno v Volosko. V pismu je bilo 1756 kron 30 vin. O storilcu nimajo še nobene sledi.

Za črnogorski Rdeči križ je nabrala občina Milna 600 kron, občina Dubrovnik pa je darovala v ta namen 1500 kron.

Podaljšanje ladjenice na Reki. Pomorska oblast je sklenila, da se podaljša sedaj 75 m dolga ladjenica za 45 m, da vsprejema lahko tudi večje parnike.

Splovljenje nove avstrijske križarke. Meseca novembra bodo spustili na Reki slovesno v morje prvo vojno križarko, ki je bila zgrajena na reški ladjedelnici. Pripravljajo sevelike slovesnosti povodom splovljenja. Botrca nove križarke bo guvernerjeva soproga grofica Sofija Wiekenburgova.

Dunajski kurir. Včeraj je prišel iz Dunaja kurir z depešami za črnogorskega kralja. Kurir je napravil na Reki zamudo, ker se mu je polomil pri Šentpetru avtomobil in so ga še le za njim pripeljali. Vkrcal se je nato na parnik »Ungaro-Croate«, ki je odplul s triurno zamudo v Dalmacijo.

Porotna lista v Trstu. Od jutri 19. t. m. pa do soboto 26. t. m. bo razstavljena v preddvorani mestnega magistrata porotna lista in sicer od 9. do 12. dopoldne. Tam se sprejemajo tudi pismene in ustmene pritožbe.

Tržaška porota. Včeraj se je vršila pred tukajšnjo poroto obravnava proti lastniku gledališča s punčkami, 26letnemu Hiparhu Steiuli iz Splita, ker je ukradel med vožjo na tržaškem tramvaju Josipu Majonici iz žepa denarnico z 1920 K. Izid obravnave še ni znan. Tatvina je dokazana in obtoženec ne more tajiti tatvine, ker je bil zasačen skoro in flagranti.

Izpustili so iz preiskovalnega zapora lastnika trgovine s steklom in porcelanom Tomšiča iz Trsta, ki je na sumu, da je sam podtaknil v svojo trgovino ogenj, da bi dobil veliko zavarovalnino.

Morilec matere. Koblitz iz Prage se je baje že 7. avgusta v gostilni Vala v Devinu ustrelil.

O izgovarjavi „l“.

Predvčerajšnjem je predaval v »Mestnem domu« g. Župančič o izgovarjavi »l« v slovenščini. Ker predavanje ni prineslo onega dokaza, ki smo ga pričakovali in ker vlada med občinstvom veliko zanimanje za vzroke, ki so napotile našega pesnika, da se je zavzel za izgovarjanje l kot v oziroma u, hočemo podati tu v bistvu ogrodje vsega njegovega predavanja.

Vsak jezik stremi po izpopolnitvi, vsak narod hoče prepojiti svoj jezik s svojim duhom, samo pri nas vidimo prav pogosto, da celo inteligenti delajo najhujše napake v slovenskem jeziku. Gledališče bi morala biti pri nas tista praktična šola, kjer bi Slovenec lahko poslušal vsaj dve uri vzdržena svoj jezik čist in nepokvarjen. Pravilno je omenil predavatelj nadalje, da ni vprašanje elovanja zgolj zadeva kaprice, marveč da tiči za tem vprašanjem še drug globokejši pomen, tudi ne gre zavračati nasprotnika elovanja obmetavati s psovkami, ker je vendar jasno, da je imel pri uvedbi izgovarjave na v ali u svoje tehtne vzroke, če se tudi ti vzroki morda drugim ne zde dovolj tehtni. Tudi ni bilo slišati za časa elovanja z našega odra pravega domačega l, slovanskega l, nego je bil to srednji nemški l, ki se že nevarno približuje lj. Že starega Husa so bolela zaradi tega l ušesa. Treba je bilo vpeljati oni l, ki ga je po Trubarju izgovarjati kot u ali pa debelo, po bežjaško, oni l, o katerem pravi, da ga izrekajmo »z jezikom zavalênim«. Courtenay imenuje slovensko elovanje dekadentsko in naši jezikoslovci so priznali slovanski l kot odgovarjajoč duhu našega naroda. S tem vprašanjem so se bavili Bohorič, Trubar, Vodnik, Metelko, Prešeren, Stritar, Štrekelj, Škrabec in drugi in Trubar pravi, ko govori kako je treba pisati in govoriti »Bog ve, mi smo mnogo premišljevali«. Znanstveno je vprašanje elovanja rešeno zato je izgovarjava na v pravilna. Tu smo pogrešali dokaza, ki so ga prinesli jezikoslovci za izgovarjavo l kot v ali u, kar bi bilo moglo edino razpršiti naše pomisleke v tem oziru. Toda tega dokaza g. Župančič niti poskusil ni, marveč se je začel nato baviti takoj z nasprotniki izgovarjave na u. Ne oporekamo njegovi trditvi, da glede blagoglasja jezika zavzema Cankar gotovo prvo mesto, toda to mesto zavzema ne glede na to, ali se izgovarja l v njegovih spisih kot l ali u in naj Cankar sam izgovarja l se tako dosledno kot u. To ni nikak argument in bi tudi ne bil še, če bi ves vrhniški okraj govoril tako, kakor govori Cankar. Kaj nas briga nadalje tudi, če pravijo tujci, da je naš jezik trd, to morejo trditi samo oni, ki našega jezika niti malo ne poznajo. Jezik je za nas in ne za tuje kritikastre, pa naj bi bila nam prirojena izgovarjava za tujca še tako neblagoglasnega l ali u. Predavatelj je omenil francoski jezik. Prav, tudi mi lahko preziramo tako bevskanje in lahko izgovarjamo pismenke ali pa drugače, samo če je v duhu naroda.

Kar mat' me učila
me mika zapet,
kar starka zložila
jo lično posnet.

To je prava pot in tako tudi govorimo, oziroma vsaj govori preprosto ljudstvo. Afektirani l seveda ne more prodreti in tudi ne bo prodrl in tega nam niti na misel ne pride braniti. Res je tudi, da ga ni pri nas salona, v katerem bi kot u ali v izgovorjeni l ne mogel eksistirati. Res je, toda tudi to še ni dokaz, da je izgovarjava na u pravilnejša, kakor elkanje. Saj izgovarjamo tudi resnično povn, vovk in ne poln, volk toda treba je, da nam oni, ki zagovarja elkanje, pove svoje razloge, oni ki zagovarja izgovarjavo na u pa svoje. Potem se bomo pomenili nadalje. Če pa izgovarja kdo poln, zaradi tega mu še ne bomo očitali, da ne govori v duhu slovenskega jezika. Blagoglasje, kakor poudarja Župančič po vsej pravici, obstoja v izbranosti misli in izraza in **ne v izgovarjanju kake posamezne črke,** pa naj tudi Župančič v isti sapi odreka izgovorjenemu l v gotovih slučajih eksistenčno pravico. Pri petju: Morda, in to je stvar naziranja glasbenikov, je v polnoglasnejši, lepši, lažji, in vendar ne gre zaradi tega že a priori zametavati l.

Tehtnejši je vzrok, da govori velika večina našega naroda l kot v in tako izgovarja l kot v tudi inteligent, pretiranje v tej izgovarjavi pa tudi ni zdravo. Saj se izgovarja tudi biva, bva, šva, devova, in vendar ne bomo vpeljali to izgovarjavo v naš vsakdanji jezik oni, ki tega nismo vajeni. Tedaj **nihil nimis,** srednjo pot pa bomo našli, da bo ostal naš jezik vsaj tako blagoglasen, kakor je sedaj pa naj potem elkamo v neakfektiranih mejah ali pa izgovarjamo v. Da pa se moremo odločiti za eno ali drugo nam je treba dokazov, ki nam jih bodo prinesli jezikoslovci in ki smo jih pričakovali tudi od predavanja g. Župančiča, ki pa so izostali. Za vzvišen jezik je treba vzvišene misli, za vsakdanjost se gotovo ne priklada vzvišen jezik, toda to le zato ne, ker tega nismo vajeni. Kadar bomo prišli tako daleč, da se bodo naše ženice pomenjkovale tudi kadar kupujejo zelje, v lepi slovenščini, bo končan tudi boj ali l ali v. Toda nekoliko bo treba še potrpeti, elkanjem se zdi danes še l ravno tako naraven, kakor izgovarjalcem uja v u. Pričakovali smo, da nam bo podal g. Župančič dokaze za izgovarjavo l kot u ali v, toda tega dokaza nam ni podal, zaradi tega tudi še ne more biti končano vprašanje, česa naj se držimo ter pričakujemo, da pride tozadevno do resne polemike med poklicanimi činitelji.

Po predavanju g. Župančiča je govoril g. urednik Rasto Pustoslemšek o svojem nedavnem potovanju po Albaniji ter je svoje zelo zanimivo predavanje razjasnjeval z izborno uspelimi skioptičnimi slikami. Želeti bi bilo, da se tudi taka predavanja še večkrat ponove, da dobi naše ljudstvo vpogled v razmere na Balkanu. Takrat bomo mogli tudi natančnejše poročati o tem velezanimivem predavanju.

Dnevne vesti.

+ **Nervozni klerikalci.** Ko je ranjki kardinal Missia angažiral takrat le po svojih anarhističnih nagnenjih znanega dr. Šusteršiča za klerikalno politiko, mu je pred vsem priporočal, naj bo bolj papeški kakor papež in bolj dinastičen od cele dinastije, ker mu bo potem mnogo prizanešeno in mnogo dovoljeno. Priporočal mu je to tem topleje, ker je Missia sam izkusil, kako dobro se to obrestuje. In dr. Šusteršič si je ta nauk vzel k srcu in se je vedno delal, kakor da je služba c. kr. dvornega lakaja njegov življenski ideal in je vedno nastopal tako, kakor da je izključno priviligovani zakupnik vsega patrijotičnega mišljenja in čustvovanja na Slovenskem ter je z železno doslednostjo vedno črnil in denuncioral svoje politične nasprotnike. Zaradi tega njegovega velikega patrijotizma mu je bilo marsikaj prizanešeno in odpuščeno, in dovoliti si je smel marsikaj, česar bi si kdo drugi ne smel dovoliti. Ni čuda torej, da je zdaj vsa klerikalna stranka nervozna in razburjena, ker je dunajska »Montags-Revue« tako vehementno prijela dr. Šusteršiča, kako se je mogel združiti z dr. Starčevićem, ki ga rečeni list dolži, da je ne samo sovražnik monarhije, **nego tudi »najbolj perfidni konspirator zoper dinastijo.«** Tako silno neprijetno je to klerikalcem, **da se »Slovenec« še povedati ni upal,** kako dolžitev je »Montags-Revue« izrekla zoper dr. Starčevića. In kar je še najbolj značilno: **niti ene besedice ni »Slovenec« zapisal v obrambo dr. Mile Starčevića,** s katerim je vendar tako tesno združen. Kar zatajil ga je in odpravil »Montags-Revue« z zaničljivo opazko, da je judovski papir! Že dolgo ni bil »Slovenec« v tako veliki zadregi, in bila klerikalna stranka tako nervozna, kakor zdaj, ko so jo začeli podajati s tistim orožjem, s katerim so klerikalci doslej na vse načine skušali ugonobiti svoje politične nasprotnike. Kaka infernalna denuncijantstva so že zagrešili klerikalci; že leta žive od denuncijacije in poskušali bi še dalje podpirati svoje početje z denuncijacijami. Zdaj pa kaj takega! Res, bridko je, če pride vpliven list, ki je celo že nekaj ekscelencam izkopal prezgodnji grob, pa udari s takim mečem! In nad vse značilno je, da dolži ta list dr. Šusteršiča, da je zaveznik »najbolj perfidnemu konspiratorju zoper dinastijo«, »Slovenec« pa vse to kar zamolči in se še odgovoriti ne upa.

+ **Deželni šolski svet.** V jutrišnji seji deželnega šolskega sveta nameravajo klerikalci **nov atentat na kranjsko šolstvo.** Odstraniti hočejo ne le vse tiste nadzornike, ki **niso klerikalci,** marveč tudi tiste, **ki so klerikalci, a bolj zmerni.** Na ta način hočejo spraviti šolo in učiteljstvo v popolno odvisnost od klerikalizma.

+ **Nemci beračijo pri Slovencih.** Res, čudni so ti patentirani Nemci. Ljuto sovražijo vse, kar je slovenskega, boj vodijo na vseh poljih proti nam in poznajo nas samo takrat, kadar bi radi od nas kaj denarja. Te dni smo povedali, da iščejo zdaj denarja pri nas za tiste tkalce v nemškem delu Češke, ki so jim še vedno dosti bolje godi, kakor navadnim slovenskim delavcem in kočarjem. Zdaj zopet razpošilja učitelj Hartwig Hruza v Hüttendorfu im Böhmerwald po celem Kranjskem dopisnice za denar, da bi šolskim otrokom mogel preskrbljevati obed. Pri nas je dosti lačnih šolskih otrok, pa še ni nikomur prišlo na misel, da bi šel med bogate Nemce na Češkem prosjačit.

— **Veteran slovenskih igralcev** gospod Julij Šusteršič je umrl po daljši bolezni v Trstu. Pokojnik je bil dolgo časa eden stebrov slovenskega gledališča. Začel je svoje dramatično delovanje še v prvi dobi slovenskega gledališča, in bil vrstnik Schmidta, Podkrajškove in Koclja. Njegovo gledališko ime je bilo Sršen. Kot komik je bil pri občinstvu zelo priljubljen. Ko je staro gledališče pogorelo, je Sršen - Šusteršič sodeloval še pod Borštnikom v stari čitalnici, potem pa je popustil dramatično umetnost in šel za solicitatorja k dr. Brejcu v Celovec, odkoder je prišel k dr. Rybařu v Trst. Tu je tudi parkrat sodeloval pri dramatičnih predstavah, vendar se svoji priljubljeni umetnosti ni več posvetil.

— **Akademija. — Iz zgodovine verstva južnih Slovanov.** Predavanje se bo tikalo zlasti ozemlja, kjer se je na grozo vse Evrope začel pravkar **vojni ples** (Črna gora, Makedonija, Stara Srbija itd.), bo pa važno tudi radi **slovensko - hrvaškega pravaškega sestanka,** ki se bo vršil v soboto in v nedeljo v Ljubljani. Predava gosp. prof. dr. Fran Ilešič v petek, dne 18. oktobra t. l. ob 8. zvečer v veliki dvorani »Mestnega doma«.

— **Za »Črnogorski rdeči križ«** so nabrali slovenski dijaki ljubljanske realke 8 K 27 vin. in jih poslali našemu uredništvu. Dali so s tem sijajen zgled slovenski javnosti, ki tudi naj odpre roko in srce za brate na Balkanu, ki se bore in mro za »krst častni i slobodu zlatnu«. Nadejamo se, da se kakor po Dalmaciji in v Trstu, tako tudi pri nas osnuje društvo »Rdečega križa« za nabiranje darov ranjencev v balkanski osvoboditeljni vojni.

— **Pošiljanje časopisov v obmejne kraje.** V zadnjem času se pošiljanje časopisov v obmejne kraje ne vrši v tisti meri, kot bi se moralo, ker se v za to določenih trafikah ne nabere toliko časopisov, kakor prejšnje čase. Da pa ta prepotrebna akcija ne preneha, prosimo vse one, ki jim je na tem ležeče, da prinašajo zopet prečitane časopise v obilni meri v doli navedene trafike. Prosimo pa še posebno za **ilustrovane liste, za poučne tednike in mesečnike,** kajti po teh posega ljudstvo v obmejnih krajih najraje. Prosimo cenj. rodoljube naj se odzovejo v čim največjem številu našemu pozivu in prinašajo časopise in liste v sledeče trafike: Dolenec, Prešernova ulica; Kleinstein, Jurčičev trg; Šešark, Šelenburgova ulica in Velkavrh, Št. Jakobski trg. »Branibor«.

— **Šole in tujski promet.** Naučno ministrstvo je naročilo deželnim šolskim svetom, naj se ozirajo pri pouku, posebno pri pouku domoznanstva na ljudskih, meščanskih in srednjih šolah na bistvo in pomen tujskega prometa. V to svrho naj se sprejmejo pripravna berila v šolske knjige, ki nudijo pri razlaganju najboljšo priliko, da se šolski mladini pojasni bistvo tujskega prometa.

— **Zakotni posredovalci za pomorščake - začetnike.** V zadnjem času se često dogaja, da se mladeniči, ki se nameravajo posvetiti pomorski službi na jadernicah, obračajo do posredovalcev v Hamburgu, ki po raznih časnikih ponujajo svoje posredovanje — seveda za drag denar, ki ni v nikakem razmerju z njihovim posredovanjem. Poudariti pa je treba, da je za malo število jadernic mnogo preveč mladih pomorščakov - začetnikov in to brez teh dvomljivih posredovalcev, ki le gledajo na svoj lastni dobiček. Kdor namerava tedaj vstopiti na kako ladjo - jadernico kot pomorščak - začetnik, naj se obrne na javne tozadevne oblasti in ne na take zakotne posredovalce.

— **Vozovi morajo imeti ponoči luč!** Deželno predsedstvo je iznova opozorilo vsa okrajna glavarstva in mestni magistrat, da morajo imeti vsi vozovi vseh vrst v nočni dobi, to je od mraka do zore prižgano luč. Prestopke je kaznovati z globo ali z zaporom. Ker tudi vozniki v Ljubljani večkrat nimajo v mraku in ponoči razsvetljenih vozov opozarjamo na določbe cestnopolicijskega reda.

— **Vozniki v Ljubljani** še vedno ne vedo, da je vožnja iz Frančiškanske ulice na Dunajsko cesto prepovedana in kazniva. Zaradi prometa, ki se s tem ruši, opozarjamo na to prepoved ljubljanske voznike, da se ognejo kaznim.

— **Mestni zglaševalni urad** bo jutri zaradi snaženja uradnih prostorov za stranke zaprt. Izvzete so samo res nujne in neodložljive zadeve.

Umrl je v Idriji v ponedeljek zjutraj rudniški strojnik gosp. Karel Habe. Pokojnik je bil šele v 54. letu svoje starosti in je podlegel dolgotrajni in težki notranji bolezni, za katero je zastonj iskal leka v Idriji in Gorici. Pokojni Habe je bil marljiv in vnet somišljenik narodno - napredne stranke in vztrajen boritelj za pravice delavskega stanu. Bil je med ustanovitelji delavskega bralnega društva in političnega društva »Enakopravnost« v Idriji. Pred nekaj leti še je bil eden najboljših agitatorjev za narodna in napredna načela v Idriji in okolici. Sam globoko prešinjen za narodna in napredna načela, je hotel i druge pridobiti za narodno in napredno stvar in jo zlasti razširil med delavskimi sloji. Svoječasne lepe uspehe, ki jih je mogla zaznamovati narodno - napredna stranka v Idriji, je mnogo pomagal pridobiti pokojni Karel Habe. V Habetu je imelo delavstvo svojega prvega organizatorja na narodni podlagi in je kot tak prebil najtežje čase v Idriji. Še ob smrti je dokazal svojo ljubezen do zatiranega naroda, zapustil je 200 K za kamen narodno - naprednemu skladu Ciril - Metodove družbe. Idrijski narodno - napredni somišljeniki so mu priredili lep zadnji sprevod, na pokopališču so mu pevci delavskega bralnega društva zapeli dve žalostinki. Bodi našemu vrlemu in značajnemu somišljeniku ohranjen trajen in najboljši spomin!

Konkurz je napovedal trgovec Josip Tomšič v Ilirski Bistrici. Mladi mož je bil marljiv in zmožen, a časi so pač hudi . . .

Elektroradiograf »Ideal«. Danes, v petek, dne 18. oktobra specialni večer s sledečim sporedom: 1. Wales. (Potovalna slika.) 2. Čarobne škarje. (Komični trik.) 3. Zlati grob. (Amerikanska drama iz življenja zlatosledcev.) 4. Zigotto in tajinstvena graščina. (Velekomično.) 5. Kraljica cvetk. (Koloriran naraven posnetek.) 6. Markiza in plesalka. (Kolorirana krasna ljubavna igra iz časa Ludovika XV.) — Samo zvečer. 7. Pifke se oženi s sufragetko. (Komična učinkovitost.) — Jutri v soboto, dne 19. oktobra: Mož brez vesti. (Nordisk-film Co.)

Kap zadela. Ko je včeraj okrog 2. popoldne šel 16letni učenec obrtne šole Jožef Orel po Čevljarski ulici, mu je nagloma prišlo slabo, vsled česar se je vsedel na kavarnarske stopnjice. Neka mimoidoča gospodična pa mu je pomagala stopiti v kavarno, kjer mu je kavarnar dal požirek konjaka. Kmalu nato pa se je Orel zgrudil nezavesten na tla in umrl. Na lice mesta došli policijski zdravnik g. dr. Illner je konštatiral, da je Orla zadela srčna kap. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Kolo ukradeno je bilo v noči 15. na 16. oktobra iz veže v Sodni ulici št. 6 g. Rudolfu Oroszyju. Kolo je črno pleskano, prostega teka in ima poniklane obroče. Tvrdke je Puch-Styrija, tovarniško številko ima 152.978 in je vredno 150 K. Pred nakupom se svari!

Izgubljeno in najdeno. Olga Smerdujeva je izgubila belo nojevo pero. — Gledališka igralka Friderika Walterjeva je izgubila denarnico s srednjo vsoto denarja. — Jožefa Kleinsteinova je našla črn dežnik. — Šolski učenec Jožef Kompare je našel denarnico z večjo vsoto denarja.

Izgubljeno. Med potjo od Aleša do kavarne Evropa je bila izgubljena 17. oktobra to je v četrtek zlata damska ura. Odda naj se pri upravništvu našega lista.

Poziv. Dotični gospod, ki je odnesel predvčerajšnjim v kavarni Zalaznik svršnik, se pozivlja, da ga takoj vrne, ker se sicer napravi ovadba.

Oddelek ruskega Rdečega križa

se je danes zjutraj z brzovlakom peljal skozi Ljubljano na Reko, od koder se je še dopoldne odpeljal s parnikom v Črnogoro. Bilo je 38 oseb sanitetnega personala in zdravnikov ter en vagon sanitetnega materijala.

Telefonska in brzojavna poročila.

Manifest bolgarskega carja.

Sofija, 18. oktobra. Bolgarski car Ferdinand je snoči ob 7. prebral v glavnem taborišču manifest, ki se glasi:

Bolgari, tekom 25 let sem se trudil za srečo in slavo bolgarskega naroda ter za mir in kulturno delo. Upal sem, da dosežem v miru napredek naroda. Toda usoda je hotela drugače. Prišel je trenutek, ko sem moral poklicati vas pod orožje, da rešite veliki problem, in osvobodite naše brate onkraj Rila in Rodopa. 35 let po osvoboditvi Bolgarske ti naši verski in narodni bratje še niso tako srečni, da bi mogli živeti človeško življenje. Vsi napori, da bi olajšali njih usodo, vsi napori, da bi mogli ustvariti kulturne razmere, da bi krščanski narodi mogli uživati človeške pravice, so bili zaman. Žive milijoni našega ljudstva v sužnjosti in bedi, ter me pretresa spomin našega krščanskega osvoboditelja carja, ki je rekel, da moramo sveto delo dokončati. Zato vas pozivljam, da prihitimo krščanskim prebivalcem Turčije na pomoč. Nimamo drugega sredstva, kakor orožje, da ščitimo življenje in imetje svojih bratov v Turčiji. Anarhija v turških provincah pa ogroža tudi naše narodno življenje. Po masakrih v Štipu in Kočani je Turčija, namesto, da bi napravila mir in red, mobilizirala svoje vojaštvo. Človeška in krščanska čuvstva, sveta dolžnost nas kličejo na pomoč svojim bratom. Čuvstvo dolžnosti nam narekuje, da smo poklicali sinove domovine pod zastavo. Naše delo je pravično, veliko in sveto, ter živim v neomajni veri, da nam bo vsemogočni pomagal, da ohranimo svoje brate.

Naznanjam narodu bolgarskemu, da sem proglasil vojno za človeške pravice v Turčiji živečih kristjanov, ter pozivljam svojo hrabro armado na pohod v turško ozemlje. Na naši strani stoje proti skupnemu sovražniku armade z Bolgarsko združenih držav Srbije, Črnogorske in Grške. V tem boju bo stal križ proti polumesecu, svoboda proti tiranstvu. Na naši strani stoje vsi, ki ljubijo pravico in napredek, ter vas, oprt na simpatije kulturnih narodov, spominjam na hrabre in junaške čine vaših očetov prednikov in našega učitelja, velikega ruskega osvoboditelja, ter vam kličem, da korakajte naprej od zmage do zmage. Bog z nami!

Podpisani so kralj in vsi ministri.

Odhod srbskega kralja na bojišče.

Belgrad, 18. oktobra. Kralj Peter se je danes v spremstvu kraljeviča Gjorgja in ministrskega predsednika Nikole Pašića odpeljal v glavno srbsko vojno taborišče v Niš. Na kolodvoru se je poslavljala od njega tisočglava množica. Na peronu so ga čakali razni državniki in politiki, poslanci in diplomatski zbor, na čelu z ruskim poslanikom Hartvigom. — Kralj se je posebno presrčno poslovil od navzočih poslancev. Poslovivši se od njih, je rekel s povzdignjenim glasom: **»Grem k svoji armadi v krepki nadi, da se z njo zmagovit zopet vrnem.«**

Vsi navzoči so odgovorili: »Naj se zgodi božja volja!«

Nato je metropolit Dimitrijev blagoslovil kralja Petra, ki je po blagoslovu s svojim spremstvom stopil v vlak ter se odpeljal proti jugu.

Množica se je odkrila, mahala je z robci in klicala: »Kralj, vrni se z vencem zmage!«

Ruski knezi na potu v Črno goro.

Reka, 18. oktobra. Z današnjim brzovlakom ob desetih dopoldne sta prispela semkaj ruski veliki knez Peter in knez Battenberški, zeta črnogorskega kralja. Z njima so tudi žena in otroci. Od tu se odpeljejo na parobrodu ogrsko - hrvaškega parobrodnega društva »Gödöllö« v Kotor in od tamkaj odidejo na Cetinje.

Črna gora.

London, 18. oktobra. Vila kralja Nikole pri Podgorici v Jajcih je izpremenjena v bolnišnico. V tej bolnišnici je sedaj 62 ranjencev.

Boji v Sandžaku.

Carigrad, 18. oktobra. Iz Sandžaka poročajo, da je prišlo do ljutih bojev med Turki in Črnogorci ob reki Tari, ki se izliva v Drino, in ob jezeru Plava.

Srbija in Turčija.

Solun, 18. oktobra. Turški listi poročajo, da se vrše hudi boji okrog [illegible]a. Glasom do sedaj še ne potrjenih vesti, so prodrli Srbi južno od Vranje na turško ozemlje. Pri Biljaču so se vršili hudi boji.

Dva turška vohuna obsojena na smrt.

Sofija, 18. oktobra. V Ruščuku so prijeli dva turška vohuna, ki so ju postavili pred vojno sodišče, **kjer sta bila obsojena na smrt in danes zjutraj ustreljena.**

Pomorska bitka na Skadrskem jezeru (?)

Dunaj, 18. oktobra. Glasom poročil nemških korespondentov, se je razvila **»pomorska bitka na Skadrskem jezeru.«** Turški in črnogorski parniki so se spoprijeli. (Opomba uredništva: Črnogorci sploh nimajo parnikov na Skadrskem jezeru).

Grška je tudi napovedala Turčiji vojno!

Atene, 18. oktobra. Službena atenska brzojavna agencija javlja: **Srbija je proklamirala vojno, Bolgarija ji je sledila: ker se Grška neče ločiti od svojih zaveznikov, je grška vlada ukazala svojemu poslaniku Gryparisu v Carigradu, naj tudi on v imenu Grške izroči Turčiji napoved vojne.** Grška vlada je obenem brzojavno pozdravila svoje zaveznice Srbijo, Bolgarsko in Črno goro.

Prvi uspehi Grkov.

Carigrad, 18. oktobra. Iz Preveze v Janino je bil namenjen velik turški transport vojnega materijala, ki so ga napadle grške čete, ki so pomorile vso spremstvo, ter vzele ves vojni materijal, ki je bil namenjen za Janino. Vsled tega bo zavladalo pri začetku vojnih operacij v Janini veliko pomanjkanje strelnih sredstev.

Albanci.

Solun, 18. oktobra. Pri Veliki se je vnel strahovit boj med Srbi in Albanci, v katerem je bil ubit turški poslanec iz Peči Ali beg, šef albanske čete. Turški Albanci so prisegli, da se bodo kruto maščevali.

Zadnje turške spletke.

Carigrad, 18. oktobra. Turška vlada je še v zadnjem trenotku skušala razbiti balkansko zvezo. Ko se je namreč včeraj prišel grški poslanik Grynaris k ministru Noradunghianu pritoževat proti turškemu poslaniku v Atenah, ga je minister nad vse ljubeznivo sprejel ter mu takoj obljubil, da bo nemudoma poslanika odpoklical in ga nadomestil z drugim. Gryparis je bil ves presenečen radi nenavadne ljubeznjivosti. Zvečer je bil ministrski svet, **ki je sklenil napoved vojne Bolgarski in Srbiji.** Isti ministrski svet pa je sklenil, **da se Grški ne napove vojne,** računajoč s tem, da se bo morda Grška v tem slučaju ločila od svojih zaveznikov. Kakor dokazuje napoved vojne s strani Grške, so se Turki v svojih spletkah vračunali.

Vojni poročevalec zaprt. — Frančiškani v boju.

Podgorica, 18. oktobra. Italijanskega vojnega poročevalca Musatija so 12. t. m. zaprli, ker je šel brez dovoljenja iz Podgorice na kraj bitke. Kakor se govori, so se tudi frančiškani udeležili vojne proti Turkom. Frančiškani so bili dobro oboroženi in so imeli tudi torbe za patrone.

Prva zmaga Turkov proti Črnogorcem.

Dunaj, 18. oktobra. Jugoslovanska korespondenca poroča, da so Turki pregnali Črnogorce iz Bjelopolja čez črnogorsko mejo.

Pričetek bojev na bolgarsko - turški meji.

Sofija, 18. oktobra. **Turški voji so pri Mustafii Paši prekoračili bolgarsko mejo. Med sprednjimi voji se je pričela že krvava borba, katere izid pa dozdaj še ni znan.**

Carigrad, 18. oktobra. Turško vojno ministrstvo je izdalo ukaz na armado, naj prične z ofenzivo proti Srbiji in Bolgariji.

Carigrad, 18. oktobra. Turška vlada je poslala velesilam okrožnico, v kateri jih obvešča, da je napovedala vojno Bolgarski in Srbiji.

Turške vesti o turško - črnogorskih bojih.

Carigrad, 18. oktobra. Turški listi vedo povedati, da so turške čete izvojevale zmago pri Kranji in Tuzi. Črnogorci so baje izgubili 500 bojevnikov. Tudi pri Poljici so bili baje Turki zmagoviti in so baje Črnogorcem vplenili en top.

Dunaj, 18. oktobra. »Südslavische Korrespondenz«, ki je v službi **tukajšnjega turškega poslaništva,** javlja, da so baje turške čete potisnile Črnogorce nazaj ter jih napadle pri Podgorici.

Prva turška »zmaga« — neverjetne vesti.

Dunaj, 18. oktobra. Nemške korespondence poročajo zelo neverjetne vesti o prvi turški zmagi. Ena divizija turških redivov (reservistov) je prišla iz Prizrena skozi dolino. — Željna v Kakaričke osvojila tam vse holme in začela bombardirati Podgorico. (?) (Prizren je v **zračni** črti oddaljen od Podgorice nad 100 km in bi turška armada rabila tjakaj najmanj teden dni, če bi marširala — po zraku. A tam so visoke kraške gore in — Malisori! Opomba uredn.)

Turki bombardirajo Varno.

Dunaj, 18. oktobra. Danes opoldne se je raznesla vest, da so turške vojne ladje bombardirale Varno.

Turčija slabo pripravljena.

Carigrad, 18. oktobra. Turški listi pravijo, da vlada med turškim prebivalstvom velikansko navdušenje za vojno. **Kljub temu pa priznava sama turška vojna uprava, da je disciplina med turškim vojaštvom zelo slaba.** V turški vojski je namreč mnogo kristjanov, ki kršijo disciplino ter dajejo na ta način slab vzgled drugemu vojaštvu. Dezertacije so na dnevnem redu, ter se turška vojna uprava trudi, **napraviti vsaj v večjih garnizijah red s tem, da nastopa proti upornikom s skrajno krutostjo.**

Grški socijalisti za vojno.

Atene, 18. oktobra. **»Zveza grških socijalistov« pozivlja vse socijaliste cele Evrope in Amerike na pomoč proti Turčiji in evropskemu kapitalizmu.** Turčija brez evropskega kapitalizma ne more eksistirati. Simpatije javnosti morajo biti na strani socijalistov in balkanskih narodov in držav, ki so prave proletarske države proti ostalim evropskim državam.

Prvi boji na bolgarsko - turški meji.

London, 18. oktobra. Angleški listi poročajo, da so turške obmejne straže iz Kirkilise začele prodirati proti bolgarski meji, ter že prekoračile bolgarsko mejo, kjer se je vršil večurni boj, katerega izid pa še ni znan.

Grško vojno brodovje pred Dardanelami.

Pariz, 18. oktobra. **Iz Carigrada poročajo, da je grško vojno brodovje dospelo tik pred Dardanele.**

Vojni načrt Turčije.

Dunaj, 18. oktobra. Listi poročajo, da hoče Turčija izvesti vojni načrt, ki ga je izdelal najboljši turški strateg Goltz paša poslanik v Berolinu. Goltz paša je predlagal, **da naj Turčija svojo glavno moč uporabi proti Bolgarski. Zlasti proti Jedrenju naj bi prodirala glavna armada Turčije, pustila pa naj bi, da bolgarska armada pride tik pred Jedrenje.** Turčija naj posebno močno zavaruje vzhodni del Kirkilise do Carigrada, zlasti okrog Jambole. Druga armada naj se izkrca pri Burgasu na **bolgarska tla ter naj prodira v sredino Bolgarske, ki tej armadi tako hitro ne more postaviti zadostnega števila vojaštva nasproti. Posebna kolona naj se izkrca v Varni in na severovzhodnem obrežju v okolici Varne. Od tam naj prodirajo proti jugu.** Baje so se vršili v zadnjih dneh brzojavni dogovori med Talaat begom in Goltz pašo ter je turška vojna uprava popolnoma sprejela propozicije Goltz paše.

Isa beg Boljetinac pri srbski armadi.

Belgrad, 18. oktobra. Dnevnik »Straža« javlja baje iz avtentičnega vira, da se je znani arnavtski voditelj **Isa beg Boljetinac z 10.000 bojevniki pridružil srbski armadi pod poveljstvom generala Mihaela Živkovića.**

Bitka med Srbi in Turki?

Berolin, 18. oktobra. Iz Belgrada javljajo tukajšnjim listom, da se je južno od Vranje započela krvava bitka med srbsko in turško armado. Podrobnosti niso znane. Vest še ni potrjena.

Turčija se pritožuje.

Carigrad, 18. oktobra. Turška vlada se je pritožila pri ruskem veleposlaniku Giersu, **da otežuje ruska stacijska ladja v Zlatem rogu s svojim brezžičnim aparatom brzojavni promet s turško vojno flotilo v Črnem morju.**

Anglija anektira Kreto?

Dunaj, 18. oktobra. Pariški »Temps« je javil, da se je dunajski angleški poslanik izrazil, da bo Anglija anektirala Kreto. V današnjem »Fremdenblattu« dementira poslanik to vest z vso odločnostjo.

Angleški korespondent o bolgarski armadi.

London, 18. oktobra. Znani vojni korespondent Benet Burleigh poroča, **da znaša bolgarska armada čez 400.000 mož in da se nahaja pri nji skoro vsa srbska konjenica.** Makedonski četniki so postavili na bojišče **nad 60.000 mož.**

Črnogorski neuspeh.

Kolonija, 18. oktobra. »Kölnische Zeitung« javlja, da so turške čete prodrle do Likeglave in potisnile Črnogorce preko meje. Turki baje prodirajo proti Andrijevici

Napoved vojne od strani Srbije in Bolgarske.

Belgrad, 18. oktobra. Srbski poslanik Jaša Nenadović v Carigradu je izročil danes Turčiji noto, v kateri se pravi: **Ker visoka porta ni dala odgovora na identične note, ker je v nasprotju z mednarodnim pravom dala napasti bolgarske in srbske obmejne čete in ker je tudi v nasprotju z mednarodnim pravom pretrgala diplomatske zveze, je Srbija prisiljena apelirati na orožje in prepušča vso odgovornost zato turški vladi.** Poslanik Nenadović je to noto izročil ministru Noradunghianu, pripomnil, da se **sedaj nahajata Turčija in Srbija v vojnem stanju,** ter da bo čim najprej mogoče zapustil Carigrad. Nadalje je obvestil ministra, da se turški podaniki v Srbiji lahko izselijo, ako bi pa kateri ostali v Srbiji, bodo uživali zaščito srbske vlade.

Sofija, 18. oktobra. Bolgarski poslanik Sarafov v Carigradu je podal porti popolnoma indentično napoved vojne, kakor srbski poslanik Nenadović.

Srbsko - bolgarski vpad v Makedonijo. — Srbska armada na Kosovem. — Priština pred padcem.

Belgrad, 18. oktobra. **Istočasno, ko je bila proglašena vojna, se je celotna srbska armada odpravila na pohod v Staro Srbijo in Makedonijo. Srbska armada maršira v štirih kolonah. Prva kolona je vdrla v Sandžak pri Javorju in koraka proti Sijenici. Druga armada je vdrla v Staro Srbijo pri Vardarju in je na potu proti Prištini. Tretja kolona je prekoračila mejo pri Raški in je udarila proti Novemu Pazarju. Četrta kolona je vdrla na turško ozemlje in je na pohodu proti Skoplju. — Istočasno je vdrla v Staro Srbijo tudi združena bolgarsko - srbska armada, zbrana v Kjustendilu na Bolgarskem, je pri Egri Palanki prekoračila mejo in je na potu proti Skoplju. Že snoči se je pri Vardarju vnela med Turki in Srbi ljuta bitka. Srbi so potisnili Turke nazaj, razdejali več turških utrdb in so že zvečer stali pred Prištino na Kosovem polju. Splošno pričakujejo, da pade Priština že danes v srbske roke. Na čelu te armade stoji general Živković, kateremu se je pridružil arnavtski vodja Isa beg Boljetinać z 17.000 možmi. Tudi armada, ki je pri Ristovcu prekoračila mejo, napreduje z veliko hitrostjo proti Skoplju. Zavzela je dve železniški postaji Žbevac in Bukarovce.** V vsej Srbiji vlada nepopisno navdušenje, po vseh cerkvah zvone zvonovi, **češ, da je srbska armada že na Kosovem in da je prišel dan osvete za Kosovo.**

Za zmago slovanskega orožja.

Belgrad, 18. oktobra. Danes dopoldne so se vršile v Belgradu in po vsi Srbiji službe božje za srbsko armado, za armade srbskih zaveznikov in za zmago balkanskih zaveznikov.

Sofija, 18. oktobra. Danes dopoldne je bila v katedrali slovesna služba božja za srečno zmago proti Turkom. Službe božje so se udeležili carica Eleonora, vsi ministri, srbski in grški poslanik in vsi v Sofiji navzoči makedonski četniki. Carici so četniki po službi božji priredili navdušene ovacije. Na ulicah je nalepljen manifest carja Ferdinanda, katerega množica z velikim navdušenjem čita.

* * *

Državni zbor.

Dunaj, 18. oktobra. V včerajšnji seji poslovniškega odseka se je nadaljevala debata o avtonomnem poslovniku do vštetega § 33. Prihodnja seja danes ob 10. dopoldne.

Lvov, 18. oktobra. Glasom dunajskih poročil je poslovniški odsek sklenil pavšalirati poslanske dijete ter priznati onim poslancem, ki stanujejo zunaj Dunaja stanarino 3000 K. Ti poslanci bi tedaj dobili letni pavšal okroglo 10.000 K. Glasom poročil z Dunaja pa se poslovniški odsek še sploh ni bavil z vprašanjem pavšaliranja.

Deželni zbori.

Bregenc, 18. oktobra. Dež. zbor je sprejel nov vodopravni zakon. Napredna manjšina označuje ta novi zakon kot jako škodljiv za gospodarski razvoj dežele. Zastopniki industrije so v znak protesta zapustili dvorano.

Opava, 18. oktobra. Deželni zbor je imel včeraj slavnostno sejo povodom trojnega jubileja namestnika deželnega glavarja kardinala knezoškofa dr. Koppa. Po slavnostni seji se je vršil dine pri deželnemu glavarju, zvečer pa slavnostni banket pri deželnemu predsedniku.

Gališko vprašanje.

Lvov, 18. oktobra. Klub poljskih demokratičnih deželno- in državnozborskih poslancev je sklenil včeraj rezolucijo, v kateri zahtevajo poslanci od vlade, da takoj reši volilne reforme in skliče deželni zbor.

Stavka dijakov na medicinski fakulteti.

Praga, 18. oktobra. Dijaki na češki medicinski fakulteti so sklenili, da začno zaradi nezadostnih prostorov na češki kliniki s stavko.

Cuvaj pade!

Dunaj 18. oktobra. V političnih krogih zatrjujejo, da je padec komisarja Cuvaja zagotovljen. Odločitev v tem oziru pade v seji skupnega ministrskega sveta dne 30. t. m. Za njegovega naslednika pridejo vpoštev razni aktivni generali, med temi se omenja tudi ime skupnega vojnega ministra generala Auffenberga.

Dunaj 18. oktobra. »Neues Wien. Abendblatt« ima iz Budimpešte oficiozno poročilo, da se ogrska vlada peča z odpravo komisarijata na Hrvaškem in ga misli zamenjati z upravo po vzorcu Bosne in Hercegovine. Na čelu te uprave bi naj stal general. Tudi glasilo avstrijske vlade »Fremdenblatt« javlja, da bo Cuvaj v kratkem — odpoklican.

Ogsko.

Budimpešta, 18. okt. Doslej se je govorilo, da se bo sestala poslanska zbornica po končanih delegacijah še ta mesec, sedaj pa se raznaša novica, dn se bodo vršile samo seje odsekov ter naj se pred vsem posvetujejo odseki o državnem proračunu za prihodnje leto. Ker se prične prihodnje delegacijsko zasedanje meseca novembra, se bo parlament sestal najzgodnje prihodnji mesec.

Vojaška diktatura na Hrvaškem.

Budimpešta, 18. okt. „Az Est" poroča na podlagi zanesljivih informacij, da **namerava vlada nadomestiti komisnrja Cuvaja z vojaško diktaturo.**

Iz zapora izpuščene deklice.

Zagreb 15. oktobra. Dekleta, ki jih je policija aretirala, ker so bile na sumu, da so hotele pomagati Jukiću, da bi ušel iz ječe, so bile izpuščene iz zapora, dočim so bili mladeniči pridržani v preiskovalnem zaporu. Proti mladeničem je državno pravdništvo že uvedlo kazensko preiskavo.

Izgnan urednik.

Zagreb, 18. oktobra. Uradno se razglaša, da je na Hrvaškem razširjanje „Grazer Tagespost" prepovedano. Urednik „Agramer Tagblatta" Bauer, ker je dopisoval v ta list je izgnan iz Zagreba za 5 let.

Bosanski prostovoljci za Turke.

Sarajevo, 18. oktobra. Urednik musulmanskega lista „Bošnjak", Jakub beg Filipović je s 30 mladimi ljudmi pobegnil preko meje, da se v novopazarskem sandžaku pridruži — turškim četam.

Avstrijski poslanik v Belgradu o situaciji.

Belgrad, 18. okt. Avstro-Ogrski poslanik v Belgradu Ugron, se je izrazil baje proti poročevalcu lista „Deutsches Volksblatt", da ne gre precenjevati črnogorskih uspehov. Zdi se, da stoje za balkanskimi narodi gotovi ruski krogi. Ugron pravi, da hoče Avstrija za enkrat mirno gledati, kako se razvijejo dogodki na Balkanu, pozneje pa, da morda poseže v slučaju potrebe vmes, ter se potegne za mir na Balkanu. To je oni avstrijski poslanik, ki je bil do zadnjega trenutka tako slabo poučen o dogodkih na Balkanu, da ga bo zadela kakor francoskega poslanika v Belgradu Descosa najbrže ista kazen, da ga odpokličejo.

Trozveza.

Pariz, 18. oktobra. Italijanski kralj Viktor Emanuel je imel včeraj dolgo konferenco z znanim državnikom Viscontom Venosto. Koferenca se je tikala v glavnem priprav za obnovitev trozveze.

Rusija in Romunska.

Bukarešta, 18. oktobra. V severni Romunski pri vasi Raučeti so opazili zadnje dni več ruskih vojaških aeroplanov, ki so rekognoscirali okolico. Med romunskem prebivalstvom vlada velikansko razburjenje.

Proti konsumnim društvom.

Podmokli, 18. oktobra. Trgovci so sklenili ustanoviti nakupovalno zadrugo, da se na ta način obranijo konkurence konsumnih društev.

Italijansko-turška mirovna pogajanja.

Rim, 18. oktobra. „Agenzia Stefani" poroča, da je podpisal včeraj turški sultan ferman, s katerim s katerim se dovoljuje Arabcem v Tripolisu in Cirenajiki avtonomija.

Dunaj, 18. oktobra. V dobro poučenih krogih vedo, da je Avstrija priznala suvereniteto Italije čez Libyjo

Carigrad, 18. oktobra. Italijansko brodovje je dobilo brzojavno povelje, da takoj zapusti Arhipel.

Carigrad, 18. oktobra. „Ikdam" poroča: Glasom mirovnih sklepov imenujejo v Tripolisu in Cirenajiki **turškega komisarja,** ki bo imel naslov vali in bo imenovan za dobo 7 let Sultan bo imenoval tudi verske sodnike in ustanovi Turčija arabsko milico. **Italija plača na leto 50.000 funtov davka Turčiji in bo Italija baje podpirala Turčijo tudi v balkanski vojni**

Roosevelt.

Chicago, 18. oktobra. Zdravniki izjavljajo, da se Rooseveltova rana normalno in brez infekcije celi. Sedaj ne bodo poskusili Rooseveltu odstraniti kroglo

Narodna obramba.

Podružnica Ciril - Metodova na Viču je sklenila v jesenskem in zimskem času prirejati **družinske večere**. Namen teh prireditev je: povzdigniti tukajšnje družabno življenje. Premalo se med seboj poznamo, se marsikdo pritožuje; če se bodemo pa vsak mesec recimo vsaj dvakrat shajali na podružničnih večerih, bode to nepoznanje kmalu zginilo in podružnica lahko pričakuje še živahnejšega delovanja, kakoršno je že sedaj. Prvi družinski večer se priredi v nedeljo **dne 20. oktobra** t. l v gostilni **»pri Ani«** (Novak) na Viču. Vabil ne bodemo pošiljali nikomur: vsakdo je pozdravljen, kdor hoče priti. Začetek ob 6. zvečer. Vstopnine ni. — Odbor.

Društvena naznanila.

»Domovina« ima danes v petek ob 6. zvečer v mestni posvetovalnici svoj sedmi občni zbor, na katerega vabimo vse prijatelje in dobrotnike društva.

Za stavbni sklad ljubljanskega Sokola je darovala gdč. Ana Ivanovna Kos, kandidatinja filozof. v Nemčiji, 13 Mark 40 pfen. Na zdar!

Društvo za zgradbo Sokolskega doma »Sokol I.« se vljudno zahvaljuje g. deželnemu poslancu Jos. Turku za 50 K, ki jih je društvu naklonil povodom neke poravnave. Naj bi našel mnogo posnemalcev!

»Sokol I.« se je z oktobrom preselil v nove društvene prostore Trg Tabor št. 3 v Accettovo hišo (vhod skozi dvorišče na desno). Novi prostori so lepo urejeni, prostorni, da more društvo neovirano vršiti svoje vsestransko izobraževalno delo. Večji prostor je namenjen za večerna predavanja, društvene sestanke, za orkestralne in pevske skušnje. Manjši prostor služi za seje odbora in odseka ter za društveno knjižnico. — »Sokol I.« otvori nove prostore v soboto zvečer, dne 19. t. m. Obenem bo v novih prostorih prvo predavanje g. dr. L a h a: **Razmere na Balkanu v preteklosti in sedanjosti — predstoječa vojna.** Vabljeni člani, članice in prijatelji Sokolstva. Začetek predavanja točno ob pol 9. uri.

Društvo inženirjev v Ljubljani javlja svojim cenjenim članom, da napravi 26. in 27. t. m. oficijelni poset Hrvatskomu društvu inžinira i arhitekta u Zagrebu. Ker živita obe strokovni društvi že nad dve leti v najtožjih kolegijalnih in literarnih stikih, želeti, da bi se tudi posamezni člani obeh društev pobližje izpoznali med seboj. Radi tega se člani D. I. v najtoplejše vabijo, da se tega poseta v čim najčastnejšem številu udeležijo. Poset je neodložljiv. Odhod iz Ljubljane v Zagreb 26. t. m. zjutraj ob 7. uri 30 min. Povratek iz Zagreba 27. t. m. ob 10. uri 22 min. zvečer. Čas prijave do 21. t. m. — Odbor.

»Sava« društvo svobodomiselnih slovenskih akademikov na Dunaju naznanja, da se vrši njen prvi redni občni zbor XX. tečaja, dne 25. oktobra t. l. ob 8. uri zvečer v restavraciji Schwarzspanierhof (IX. Schwarzspaniergasse 15). Spored zanimljiv. Prijatelji društva dobro došli! — Društveni prostori se nahajajo v VIII. okraju Laudongasse številka 25.

Prosveta.

Iz **gledališke pisarne.** V soboto, dne 19. t. m. se (za abonente nepar) prvič vprizori **»Tiha sreča«**, rodbinska drama znanega nemškega dramatika Hermana Sudermanna, ki si je s svojimi naturalističnimi dramami z vedno napetim dejanjem med širšimi krogi pridobil znamenite uspehe. Tudi nam ni več neznanec, saj so se na našem odru že vprizorili njegove drame »Dom«, »Čast«, »Fric« in »Živi življenje!« Pričakovati je, da ga bo občinstvo tudi to pot z veseljem pozdravilo, kakor nselej, kadar se je pokazal na našem odru. »Tiha sreča« nam kaže notranjo krizo Elizabete Wiedemannove, ko jo hoče izvabiti njen prejšnji ljubimec pl. Röcknitz iz mirnega zakotja. V spretno zasnovanih prizorih se nam odkrivajo duše, srca se privlačujo in odbijajo, hočejo se siloma odtrgati od pokoja in vseh zvez, dokler se ne izzvene viharji v tiho resignacijo. **Slovensko gledališče.** — Dne 17. t. m. zvečer — včeraj — smo videli na našem odru vaško komedijo »Štev. 17.«, ki jo je spisal R. Skowronek. Režiral je g. A. Verovšek. Dejanje se vrši l. 1889. v neki vasi blizu poljske meje. Razpleta se tihotapska zgodba z razno karakterizirani, smešnimi in resnimi osebami. Izpod Verovšek je igral Pruhnova, nekakšno gorkijevsko osebo od avtorjeve strani spretno podano. Gosp. Verpret je bil prav dober v maski in v igri in je imel zlasti mestoma lepe trenotke. Gospa Danilova je igrala svojo kramarico in tihotapko realistično in s popolnim umevanjem. G. Bohuslav je izboren igralec in ume in more iz vsake vloge ustvariti nekaj resnično živega. Ne ponavlja se nikjer, maske ima vedno izvrstne, za govorenje najde vedno pravi in karakteristični način osebe, ki jo predstavlja. S svojim nastopom poživi oder. Nekaj življenskega, krepkega, izdatnega stopi ž njim v dejanje. Gdč. Šetrilova je bila prava Pruhnova Marija, gdč. Kreisova pristna hči kramarice, svirajoča na klavir »Molitev device« in vihajoča nos preko svojega kmetiškega pokolenja. G. Skrbinšek je kreiral konjskega trgovca, žida Sandelholza prav živo in krepko. Vloge intrigantov, židov, zlobnežev mu najbolj uspevajo. G. Molek vedno ugaja v vlogah zakotnih pisačev, čevljarčkov, raznih pijančkov in je zelo ugajal tudi včeraj, ko je igral čevljarja Avguština. Dobra klepetulja je bila Avguštinova žena Lota, ki jo je poosebila g. Bukšekova. Gdč. Vera Danilova je imela dozdaj največ sreče v vlogah razvajenih in porednih dečkov. V včerajšnji komediji je bila čevljarski vajenec Peter in rešila svojo nalogo prav drastično in ne brez humorja. G. Bukšek in g. Bratina in drugi, ki so se bavili z manjšimi vlogami, so storili svojo dolžnost. Med odmori je sviral orkester »Slovenske Filharmonije« prijetne komade in žel zato mnogo odobravanja. Obisk je bil pičel. P.

Književnost.

— **»Sokolski Vestnik«** (glasilo župe »Ljubljana I.«, Gorenjska, Idrijska, Novomeška) št. 3 je izšla ravnokar. Vsebina: Naša prava (koračnica), organizacija ženskih telovadnih društev, izid tekme v Pragi, Bled, Tekma (fragmenti od Gangla), poročila iz Zveze in žup itd. Društva dobijo vestnik v prihodnjih dneh, člani razširjajte vestnik, čitajte!

Razne stvari.

* **Pivovarna zgorela.** Iz Inomosta poročajo: Včeraj zjutraj je skoro popolnoma zgorela znana pivovarna Kundl pri Wörglu. Mnogo strojev je bilo poškodovanih.

* **Milijonski slepar Wilmart.** Iz Bruselja poročajo: Ubegli milijonski slepar Wilmart je iz Ljutiha brzojavil, da je izvršil samomor, kar pa ni verjetno. Sleparije znašajo 30 milijonov frankov. 24 bank je oškodovanih.

* **Aretirani ruski car.** Krakovska »Nova Reforma« poroča iz Varšave, da je ruski car v Spali opetovano hodil civilno oblečen po mestu. Na takem sprehodu ga je aretiral neki policist, ki ga ni poznal. Neki dvorni orožnik je oprostil carja.

* **Nesreča pri zgradbi.** Iz Zagreba poročajo: Včeraj zjutraj se je pri neki novi zgradbi trinadstropne hiše zgodila velika nesreča. Oder se je zrušil, vsled česar je padlo osem delavcev na tla. Vsi delavci so bili smrtnonevarno ranjeni. Ena delavka je že umrla.

* **Obsojeni budimpeštanski demonstranti.** Iz Budimpešte poročajo: V procesu proti demonstrantom meseca maja je bilo 35 obtožencev obsojenih v zapor od enega dneva do šestih mesecev oziroma v ječo do šestih mesecev in denarne globe od 40 do 100 K. Štirje obtoženci so bili oproščeni.

* **Delavsko gibanje.** Iz Kladna poročajo: Predvčerajšnjim opoldne so začeli stavkati premogarji v »Teodorjovem rovu« državne železniške družbe, ker niso dobili predujmov. Včeraj je znašalo število stavkujočih 4500. Tudi delavci praške železnoindustrijske družbe se nameravajo pridružiti stavkujočim.

* **Čuden slučaj!** Iz Berolina poročajo: Princ Nikolaj Thurn in Taxis je bil predvčerajšnjim kaznovan od vojaškega sodišča na tri tedne hišnega aresta, ker se je opetovano uprl vojaškim poveljem. Princ je nalašč prezrl osem pismenih ukazov svojih predpostavljencev. Kaj bi se v tem slučaju zgodilo navadnemu prostaku?

* **Napad na smodnišnico.** Iz Olomuca poročajo: Na vojaško stražo pri smodnišnici v Bystrovanu sta predvčerajšnjim ponoči streljala dva individua. Vojak na straži je nato tudi ustrelil. Eden od napadalcev je bil najbrž zadet. Ko je ostala straža prihitela na pomoč, sta napadalca izginila.

* **Dolga pot.** Z Dunaja poročajo: Predvčerajšnjim zvečer so našli pasanti dvanajstega okraja nekega popolnoma izmučenega dečka, ki je izpovedal, da se piše Janez Rissl, da je dvanajst let star in da je pred enim tednom pobegnil od svojega brata v Trstu. Iz Trsta se je peljal deček, ki je imel kikih 20 kron pri sebi, v Ljubljano. Od tam je šel peš ali se je pa vozil na lojtrnici do Maribora, od koder je šel peš na Dunaj.

* **Baron — zidar.** Iz Sobotice poročajo: Tukajšnji stavbni podjetnik Štefan Kladek je te dni sprejel nekega delavca, od katerega je zahteval potrebne listine. Pri tem se je pokazalo da se imenuje — baron Anton Podmaniczky in da je član znane madžarske aristokratske družine. Sprejet je bil s tedensko mezdo 35 kron. Baron je 47 let star in živi že par let od zidarstva. Rodbina baronov Podmaniczkych je slovaškega izvira. Ze delj časa zavzemajo na Ogrskem razna visoka mesta in časti. Eden je c. kr. komornik, eden je bil državni podtajnik in stric barona-zidarja je pisatelj, poslanec in nekaj časa voditelj liberalne madžarske stranke.

* **Navihani odvetnik in navihani klijent.** Neki revež se je moral zaradi nekega malega prestopka zagovarjati pred sodiščem. Dozdaj še ni bil nikdar kaznovan. Da bi sodišče poštenost njegova klijenta še bolj uvidelo, si je dovolil odvetnik sledečo malo zvijačo: »Tukaj imate dva franka«, je rekel svojemu klijentu: »S temi pojdite na policijski komisarijat in recite, da ste našel denar na cesti. Zahtevajte pa pobotnico!« Tako se je zgodilo in odvetnik je spravil pobotnico v žep. Svojega klijenta je izborno zagovarjal. Opisal je njegovo nedolžnost in zaklical: »Klijent, gospodje, ki najde na cesti dva franka in jih odda na policijskem komisarijatu...« Tu ga je prekinil sodnik z besedami: »Hočete reči en frank...« »Ne, dva franka«. Sodnik je dal odvetniku pobotnico; bil je označen samo en frank. »Dobro, dobro! zmotil sem se,« je nadaljeval iznenadeni odvetnik. »Moj dokaz je tem boljši. Kdo izmed nas, ki bi našel na cesti en frank, bi si dal toliko dela ter ga nesel na komisarijat? Leta mož je bil tako vesten...« Obtoženec je bil oproščen. Odvetnik je speljal sodnika, klijent pa odvetnika.

Prašek Astmol Asthma prekaša vse! To so besede tisočerih, ki jih je **Astmol** rešil naduhe. Učinek je presenetljiv in prijeten in ne kakor tako pogosto hvalisana sredstva, ki več škodujejo nego koristijo. — **Astmol,** prašek proti naduhi stane 3 K, dobiva se po lekarnah. Glavna zaloga: Salvatorjeva lekarna, Požun, Ogrsko.

Gospodarstvo.

— **Državna banka v Štokholmu** je danes zvišala diskont od $4^1/_2$ odstotka na 5 odstotkov.

— **Proti konsumnim društvom.** Trgovci v Podmoklih so ustanovili nakupovalno zadrugo, da se s tem ubranijo konkurence konsumnih društev.

— **Zvišanje obrestne mere.** Angleška banka je včeraj zvišala diskont za en odstotek, to je od štirih odstotkov na pet. — Francoska banka je pa zvišala diskont od treh na triinpol odstotka. Lombardna obrestna mera ostane štiri odstotke.

Prečitane napredne časopise

zbira in razpošilja tajništvo Narodno-napredne stranke. Časopisje je danes najmočnejša idejina moč. Izvrševalni odbor prosi vljudno svoje somišljenike v Ljubljani, da pošiljajo redno vsak četrtek prečitane napredne časopise preteklega tedna v tajniški urad (Wolfova ulica 10/I.) ali naj vsaj naznanijo tajništvu svoje naslove. Poleg tega zbirajo krajevna politična društva prečitane časopise v svojem okraju.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.
Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

Dne 14. oktobra: Ivan Veber, sin strojevodje, 9 let. — Marija Štibernik, hči dninarice, 2 dni.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 18. oktobra 1912.

Termin.		
Pšenica za oktober 1912.	za 50 kg	11·02
Pšenica za april 1913	za 50 kg	11·92
Rž za oktober 1912	za 50 kg	10·33
Rž za april 1913	za 50 kg	10·58
Oves za oktober 1912	za 50 kg	11·89
Oves za april 1913	za 50 kg	11·40
Koruza za maj 1913	za 50 kg	8·01

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 — Srednji zračni tlak 736 mm

okt.	Čas opazovanja	Stanje barometra v *mm*	Temperatura v C°	Vetrovi	Nebo
17.	2. pop.	739·3	13·0	sl. jvzh.	del. oblač.
„	9. zv.	738·8	7·8	sl. svzh.	oblačno
18.	7. zj.	738·7	3·2	sl. jvzh.	megla

Srednja včerajšnja temperatura 7·9°, norm. 10·2°. Padavina v 24 urah 0·0 mm.

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani".

Uradni kurzi dunajske borze 18. oktobra 1912

	Denarni	Blagovni
Državni papirji.		
4% majeva renta	84·30	84·50
4·2% srebrna renta	87·35	87·55
4% avstr. kronska renta	84·30	84·50
4% ogr. „ „	83·90	84·10
4% kranjsko deželno posojilo	93·50	94·50
4% k. o. češke dež. banke	89·40	90·40
Srečke.		
Srečke iz l. 1860 $^7/_5$	438·—	450·—
„ „ „ 1864	612·—	624·—
„ tiske	284·—	296·—
„ zemeljske I. izdaje	276·—	288·—
„ „ II. „	242·—	254·—
„ ogrske hipotečne	236·—	248·—
„ dun. komunalne	475·—	487·—
„ avstr. kreditne	482·—	494·—
„ ljubljanske	67·—	73·—
„ avstr. rdeč. križa	49·50	55·50
„ ogr. „ „	31·50	37·50
„ bazilika	27·—	31·—
„ turške	216·—	220·—
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke	430·—	432·—
Avstr. kreditnega zavoda	606·75	607·75
Dunajske bančne družbe	502·—	503·—
Južne železnice	106·50	107·50
Državne železnice	681·50	682·50
Alpine-Montan	953·50	954·50
Češke sladkorne družbe	370·—	380·—
Zivnostenske banke	267·—	268·—
Valute.		
Cekini	11·46	11·49
Marke	117·90	118·15
Franki	96·—	96·20
Lire	94·60	94·95
Rublji.	254·—	255·—

Zahvala.

Za vse izkazano srčno sočutje ob prebritki izgubi našega sorodnika, gospoda

Josip Celestina

upok. profesorja c. kr. učiteljišča

tudi za tako mnogobrojno spremstvo pokojnika k večnemu počitku, izrekamo vsem cenj. udeležnikom našo iskreno zahvalo.

Osobito pa se zahvaljujemo čast. gg. kolegom ranjcega, vsem znancem in prijateljem, dalje gg. pevcem za ginljivo petje in vsem darovalcem krasnih vencev.

V Ljubljani, 18. oktobra 1912.

3811 **Žalujoči ostali.**

Kompanjon

z 8 tisoč kronami za razširjenje že obstoječe kavarne in napravo kinematografa

se sprejme.

Ponudbe pod **„K 220"** na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 362

Zelo priporočljivo je

si pred nakupom porabnostnih predmetov in daril vseh vrst pregledati moj glavni katalog z 4000 slikami, ki se ga pošlje vsakomur zastonj in poštnine prosto.

C. in kr. dvorni dobivatelj JAN KONRAD razpošiljalnica, Most št. 2401 (Češko).

Niklaste ure K 4·20, črne jeklene remontoirske ure K 6·80, prave srebrne ure K 8·40, niklaste budilke K 2·90, budilke z zvoniškim zvonenjem K 7·80, dobre vijoline K 5·80, harmonike K 5·—, samokresi K 6·—.

Razpošilja se proti povzetju ali predplačilu. Brez rizika — Zamenjava dovoljena ali denar nazaj.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi

fotomanufaktura in drogerija „Adrija"

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov

2798 **v Ljubljani,**

Selenburgova ulica št. 5.

Temnica na razpolago.

Zunanja naročila z obratno pošto Zahtevajte cenike!

Absolvent

„Slov. trgovske šole, v Ljubljani s srednje-šolsko izobrazbo, **želi pripravnega mesta** v denarnem zavodu ali veletrgovini. — Podnudbe na upr. »Slovenskega Naroda«. 3810

Ključavničarji, kurjači!

Sprejmejo se starejši ključavničar, ki je tudi izprašan kurjač, za nočnega paznika, dalje en izprašan

kurjač in en ključavničar

Oljarnica Zidanmost.

Večja trgovska zavarovalnica odda

generalno zastopstvo

za Kranjsko

proti fiksni plači, proviziji, potnim dietam in pravici do pokojnine. Nemško pisane ponudbe pod **„Stalno mesto"** na upravništvo »Slovenskega Naroda«

3785

DENAR

si prihrani oni, ki pri potrebovanju žepnih, budilnih in stenskih ur, godbenih, manufakturnih, jeklenih in usnjatih predmetov, kadilnih rekvizit, gospodinjskih in toiletnih predmetov, orožja itd., naroči moj glavni katalog z 4000 slikami, ki ga dobi vsakdo zastonj in poštnine prosto.

JAN KONRAD

c. in kr. dvorni dobavitelj, razpošiljalnica, Most št. 2397 (Češko).

Niklaste žepne ure K 5·—, niklaste budilke K 2·90, harmonike K 5·—, vijoline K 5·80 itd.

Razpošilja se proti povzetju ali predplačilu. Brez Rizika. — Zamenjava povoljena ali denar nazaj.

Sprejme se kavarniška

blagajničarka in učenec.

Kje pove upravništvo »Slov. Naroda«.

3812

Takoj igra lahko vsak na moje gitarne citre „Kolumbia".

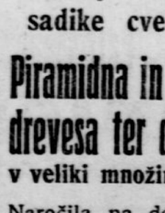

Št. 32, 49 × 35 cm vel. 41 strun, 5 akordnih skupin s šolo, 12 podložilnih notnih listov in vse pritikline K 10·80. Št. 33 tiste, s 6 akordnimi skupinami, 49 strunami, 45 × 42 cm vel., kompletno K 13·50. Mandolinske gitarne citre natančno kakor št. 32 pa 36 strun, melodijske strune leže dvojno, kakor na mandolini K 14·—.

Notni listi za komad 12 h, s tekstom komad 30 h, 6 komadov K 1·65, 12 komadov K 3·10. Brez rizika! Zamena dovoljena ali denar nazaj. Po povzetju razpošilja

c. in kr. dvorni dobavitelj JAN KONRAD v Mostu, št. 2380 (Češko).

Glavni katalog na zahtevo zastonj in poštnine prosto.

Umetni in trg. vrtnar Ivan Bizovičar

Ljubljana, Kolezijske ul. 16

1542 **izvršuje**

šopke, vence in bukete

za razne prilike. — Delo umetniško okusno in po solidnih cenah.

Prodaja cvetlice, raznovrstne sadike cvetlic in zelenjavo.

Piramidna in kroglasta lavorjeva drevesa ter dekorativne cvetlice

v veliki množini po zmernih cenah.

Naročila na deželo hitro in vestno.

Najboljše za želodec.

Lekarnarja Schaumanna 3902

želodčna sol in želodčne pastilje

:: Uroja prebavo. ::

je 30 let preizkušeno sredstvo proti vseh vrst **želodčnim boleznim, motenju prebave in shujšanju.**

:: Pospešuje tek. ::

Schaumannova želodčna sol škatljica K 1·50. Zelodčne pastilje omarica K 1·50. Razpošilja po povzetju od 2 škatljic naprej **lekarna Schaumann, Stockerau pri Dunaju.** — Dobiva se po vseh lekarnah in drogerijah.

Neprimeren učinek.

SODI.

3787

Več večjih zamočenih kakor tudi novih sodov ponudi po primernih cenah Andrej Globočnik, sodar v Radovljici.

Sprejmem

stavca

izurjenega v akcidenčnem in tabelaričnem stavku. 3809

Hinko Sax, tiskarna v Idriji.

Zahtevajte zastonj in poštnine prosto moj bogato ilustrovani glavni katalog z 4000 slikami o urah, zlatih in srebrnih, godbenih, jeklenih, usnjatih in manufakturnih predmetov, orožja itd.

C. in kr. dvorni dobavitelj

JAN KONRAD

razpošiljalnica, Most št. 2368 (Češko).

Prave švicarske niklaste remontoirske ure na sidro, sistem Roskopf K 5·—, 3 komade K 14·—, registrirane »Adler-Roskopf« niklaste remontoirske ure K 7·—, prava srebrna remontoirska ura K 8·40. Brez rizika! Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Literarna redkost!

K vojski za I in V!

O. Stan. Skrabca **„Platnice“** „Cvetja z vrtov sv. Frančiška“, popolne od početka t. j. od leta 1880 do konca leta 1910, torej 31 let (1300 zaznamovanih in vseskoz fino **širokokrajnih** strani), **solidno** in elegantno vezane v dveh zvezkih so za le 50 K **na prodaj.** (Že l. 1894 je pisal „Ljublj. Zvon“ na str. 49: Koliko jih je spoznalo ceno teh „Platnic“ o pravem času? Koliko jih je, ki so jih shranili?) — Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 3756

Dobra, zanesljiva budilka.

Štev. 3946 v poliranem, niklastem okrovju, 18 cm visoka, po amer. sistemu, gre v vseh legah, z dobro kvaliteto in triletno garancijo za dober in prav tek K 2·90, 3 komadi K 8·—, z kazalom, ki se ponoči sveti K 3·30, 3 komadi K 9. Št. 4556. Budilka Baby z jeklenim sidrom K 3·90. S kazalom, ki se ponoči sveti K 4·30.

Brez rizika! Zamena dovoljena ali denar nazaj! Razpošilja po povzetju ali če se pošlje denar naprej!

Prva tvornica ur JAN KONRAD

c. in kr. dvorni dobavitelj, Most, št. 2372 (Češko).

Glavni katalog s 4000 slikami ∴ ∴ gratis in franko! ∴ ∴

Najnovejše modne površnike

za jesen in zimo

ima v velikanski izbiri v zalogi tvrdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9.

Solidne cene. 3606 Točna postrežba.

Prva največja

eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine

H. Suttner, Ljubljana

Mestni trg 25, nasproti rotovža

Nudim svojo veliko izbiro draguljev, zlatnine, srebrnine in vseh v to stroko spadajočih predmetov. — Cene brez konkurence.

P. n. odjemalcem se priporočam za vsa zadevna naročila.

Gospodična

Samostojna, iz prav dobre rodbine sirota, dobrosrčna, 270.000 mark premoženja, se želi omožiti z dobro situiramim gospodom. Samo resne ponudbe pod **„Edelmütig 25“ Duisburg Hauptpostl.** Tajnost pogoj. 3776

Ako iščete

dober, zanesljiv nakupni vir za žepne, stenske ure in budilke, zlatnino in srebrnino, glasbila, usnjato, manufakturno in jekleno blago, gospodinjske predmete, optično blago, kadilne priprave, toaletne priprave, igrače, orožje itd., — zahtevajte po dopisnici od razpošiljalnice

JAN KONRAD, c. in kr. dvorni dobivatelj v Mostu štev. 2392 (Češko)

bogato ilustrovani glavni katalog s 4000 slikami zastonj in poštnine prosto.

Razpošilja se proti povzetju ali predplačilu. Brez rizika. — Zamenjava dovoljena ali denar nazaj.

Žitno kavo

najpopolnejši izdelek zadnjega časa, zajamčeno slovanski produkt, pošilja 5 kg v lepi platneni vrečici za K 4·— po povzetju na vsako avstro-ogrsko pošto. K vsaki pošiljki se priloži prav lepa in dragocena premija, kot pozlačen kozarec, lonček, poslikana šatulja, jedilno orodje i. dr. porabni predmeti in prav lepi okraski za gospodinjstvo. Obrnite se zaupno na tvrdko **Jos. Vesely, Praga VII. 586. Češko.** 3755

Lovske puške

izvrstno zastreljene, najboljše kakovosti dobavlja po najnižjih tvorniških cenah

c. in kr. dvorni dobavitelj

JAN KONRAD

v Mostu št. 2391 (Češko).

Lancastrske dvocevke z jeklenimi cevmi in vloženimi srebrnimi pasami K 46·—, 62·—, 67·50, 72·—, 75·50 in naprej. Hammerlesove dvocevke samonapetnice brez petelinov, nov model, trikratni Greenerverjev zaklep, ognji z varstveno napravo K 115·—. Največjo izbiro lovskih pušk in samokresov dobite v mojem glavnem katalogu, ki se vsakomur pošlje zastonj in poštnine prosto.

Steklarska trgovina

M. TUŠEK, LJUBLJANA

Stari trg štev. 28 140

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo **steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe. — Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in stavbah. Najsolidnejša in točna postrežba.**

Kupujte in zahtevajte edino le

CIRIL in METODOV ČAJ

je najboljši. 47

Glavna zaloga pri Prvi slov. zalogi čaja in rama na debelo v Ljubljani, Rožna ulica štev. 41.

Lep okras vsaki sobi je moja imitirana, smirenska stenska preproga.

Št. 2097, prve kakovosti, po obeh straneh enaka, različni vzorci, kakor srne, labod, gnom, lev, lovski pes, 2 papigi, lisica, tiger, gamsi, srna, jelen, izvršeno v lepih barvah, 180 cm šir., 200 cm dolgosti, komad samo K 5·60. Št. 9098 isti z vzorci kakor srna, jelen, lev, pes, okoli 90 cm šir., 180 cm dolg. samo K 4·80. Največja izbira namiznih in posteljnih garnitur, flanelastih posteljnih odej., kovtrov itd. v mojem glavnem katalogu. Brez rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Po povzetju ali za denar naprej razpošilja

c. in kr. dvorni dobavitelj

JAN KONRAD

razpošiljalnica v Mostu, št. 2384 (Češko).

Glavni katalog s 4000 slikami na zahtevo vsakomur gratis in franko.

Tvrdka Julij Meinl, uvoz kave

priredi v svoji podružnici 3774

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 7

18. in 19. vinotoka kuhanje kave

ter vljudno vabi k obisku — zjutraj od 9. ure naprej dajale se bodo poskušnje brezplačno vsakomur (otroci izvzeti).

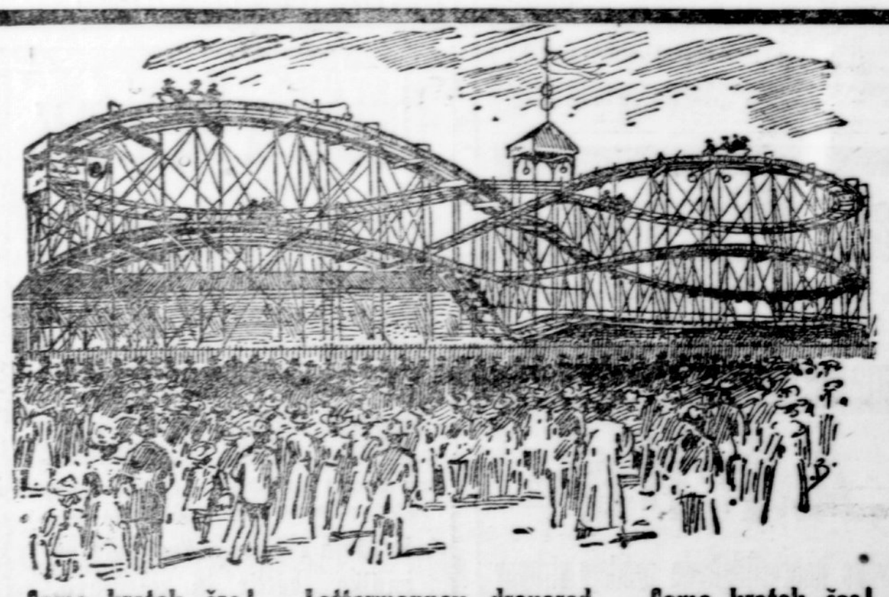

Samo kratek čas! Lattermannov drevored. Samo kratek čas!

Drčalnica osmica.

Poslednja novost! 3801

Od 19. oktobra vsak dan odprto.

Posebna specialiteta likerja.

Posebna specialiteta likerja.

Št. 762/pr. 3777

Razpis službe.

Mestni magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane razpisuje vsled sklepa občinskega sveta z dné 8. oktobra t. l.

službo mestnega arhivarja

s prejemki X. činovnega razreda magistratnih uradnikov.

Službo nastopiti bode s 1. januarjem 1913.

Prosilci za to službo dokazati morajo poleg splošnih pogojev za namestitev v službi mestnega magistrata v smislu določil veljavne službene pragmatike tudi specielno vsposobljenost za službo arhivarja in knjižničarja, primerne študije ter splošno književno izomiko.

S potrebnimi dokazili pravilno opremljene prošnje vlagati je najkasneje

do 20. novembra t. l.

v predsedstvu mestnega magistrata ljubljanskega.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 14. oktobra 1912.

Zupan: **dr. Ivan Tavčar l. r.**

Sezija 1912!

Pri meni stane:

Topli zimski raglan v vseh modn. barvah 20 K
„ „ „ boljše vrste . . . 30 „
„ „ „ najboljše vrste, rjav 40 „

140 cm dolg damski double paletot 12 K preje 20 K — 140 cm dolg damski double paletot boljše vrste, modre in rjave barve 15 K, preje 30 K — 140 cm dolg damski double paletot najboljše vrste, sive, modre in rjave barve 20 K preje 40 K.

Največja izbira plaščev, kostumov, bluz in kril za dame in deklice kakor tudi najnovejša konfekcija za gospode in dečke.

Postrežba točna! — Cene priznano nizke!

*Angleško skladišče oblek * O. Bernatovič * Ljubljana, Mestni trg 5.*

Sezija 1912!